لغات کلام الله

تألیف

جناب شریعتمدار آقا سید محمد کرمانی

بمباشرت عمدة التجار آقای آقا سید حسین مصدق

طبع ثالث حق طبع محفوظ

بتاریخ ذی الحجه ۱۳۳۰

لعاب کلام الله

تألیف

جناب شریعتمدار آقا سید محمد کرمانی

بمباشرت عمدة التجار آقای آقا سید حسین مصدق

طبع ثالث حق طبع محفوظ

بتاریخ ذالحجه

۱۳۳۰

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	
اِسْم	نام
اَللّٰه	خدا
رَحْمٰن	بخشنده
رَحِيم	مهربان
حَمْد	ستايش
لِ	براى
رَبّ	پروردگار
عَالَمِين	جهانيان
مَالِك	صاحب
يَوْم	روز
دِين	جزا
اِيَّاكَ	تورا
نَعْبُدُ	عبادت ميكنيم
نَسْتَعِينُ	طلب يارى مى كنيم

اِهْدِنَا	هدايت كن مارا
صِرَاط	راه
مُسْتَقِيم	راست
اَلَّذِينَ	آنچنان كسانيكه
اَنْعَمْتَ	نعمت دادى
عَلَيْهِمْ	برايشان
غَيْرِ	جز
مَغْضُوب	خشم كرده شده
ضَالِّين	گمراهان

سُورَةُ الْبَقَرَة

ذٰلِكَ	آن
كِتَاب	كتاب نوشته
لَا	نه
رَيْب	شك

فِيهِ	دراو
هُدًى	رهنماينده
مُتَّقِين	پرهيزكاران
يُؤْمِنُونَ	مى گروند
غَيْب	پنهانى
يُقِيمُونَ	برپاميدارند
صَلٰوة	نماز
رَزَقْنَاهُمْ	روزى داديم ايشانرا
يُنْفِقُونَ	خرج مى كنند
اُنْزِلَ	فرو فرستاده شد
اِلَيْكَ	بسوى تو
مَا	آنچه
مِنْ	از
قَبْل	پيش
يُوقِنُونَ	يقين مى كنند
اُولٰئِكَ	آنجماعت

مُفْلِحُونَ	رستگارانند
اِنَّ	بدرستيكه
كَفَرُوا	كافر شدند
سَوَاءٌ	يكسانست
ءَ	آيا و خواه
اَنْذَرْتَ	ترسانيدى
اَمْ	يا
لَمْ تُنْذِرْ	نترسانيدى
خَتَمَ	مهر كرد
قُلُوب	دلها
سَمْع	گوش
اَبْصَار	چشمها
غِشَاوَة	پوشش
عَظِيم	بزرگ
نَاس	مردم
يَقُولُ	ميگويد

کلمه	معنی	کلمه	معنی
آمَنَّا	گرویدیم	نَحنُ	ما
یُخَادِعُونَ	فریب میدهند	مُصلِحُونَ	اصلاح کنندگان
مَا یَخدَعُونَ	فریب نمیدهند	اَلَا	آگاه باش
یَشعُرُونَ	می فهمند	آمِنُوا	بگروید
زَادَ	زیاد کرد	کَمَا	همچنانکه
مَرَض	بیماری	سُفَهَاءُ	بیخردان
اَلِیم	دردناک	لَقُوا	ملاقات کردند
کَانُوا	بودند	آمَنُوا	گرویدند
یَکذِبُونَ	دروغ می گفتند	یَعلَمُونَ	می دانند
اِذَا	وقتی که	خَلَوا	خلوت کردند
قِیلَ	گفته شد	شَیَاطِینَ	شیطانها
لَاتُفسِدُوا	افساد نکنید	مَعَ	با
اَرض	زمین	مُستَهزِؤُنَ	مسخره کنندگان
اِنَّمَا	اینست جز این نیست	یَستَهزِئُ	مسخره میکند

کلمه	معنی	کلمه	معنی
یَمُدُّ	می کشد	ذَهَبَ اللهُ بِنُورِهِم	برد خدا روشنائی ایشانرا
فِی	در	نُور	روشنائی
طُغیَان	سرکشی	تَرَکَ	واگذاشت
یَعمَهُونَ	سرگردان می شوند	ظُلُمَات	تاریکیها
اِشتَرَوا	خریدند	یُبصِرُونَ	می بینند
ضَلَالَة	گمراهی	صُمٌّ	کرها
مَارَبِحَت	سود نکرد	بُکمٌ	لالها
تِجَارَة	تجارت کردن	عُمیٌ	کورها
اِستَوقَدَ	برافروخت	یَرجِعُونَ	برمیگردند
نَار	آتش	صَیِّب	باران بزرگ قطره
فَ	پس	سَمَاء	آسمان
لَمَّا	چونکه	رَعد	صدای آسمان
اَضَاءَت	روشن کرد	بَرق	روشنائی
حَول	دور	یَجعَلُونَ	قرار میدهند
ذَهَبَ	رفت		

آمَنَّا	گرویدیم
یُخَادِعُونَ	فریب میدهند
مَا یَخْدَعُونَ	فریب نمیدهند
یَشْعُرُونَ	می فهمند
زَادَ	زیاد کرد
مَرَض	بیماری
اَلِیم	دردناک
کَانُوا	بودند
یَکْذِبُونَ	دروغ می گفتند
اِذَا	وقتی که
قِیلَ	گفته شد
لَا تُفْسِدُوا	افساد نکنید
اَرْض	زمین
اِنَّمَا	اینست جز این نیست

نَحْنُ	ما
مُصْلِحُونَ	اصلاح کنندگان
اَلَا	آگاه باش
آمِنُوا	بگروید
کَمَا	همچنانکه
سُفَهَاءُ	بیخردان
لَقُوا	ملاقات کردند
آمَنُوا	گرویدند
یَعْلَمُونَ	می دانند
خَلَوْا	خلوت کردند
شَیَاطِین	شیطانها
مَعَ	با
مُسْتَهْزِؤُنَ	مسخره کنندگان
یَسْتَهْزِئُ	مسخره میکند

یَمُدُّ	می کشد
فِی	در
طُغْیَان	سرکشی
یَعْمَهُونَ	سرگردانی شوند
اِشْتَرَوْا	خریدند
ضَلَالَة	گمراهی
مَا رَبِحَتْ	سود نکرد
تِجَارَة	تجارت کردن
اِسْتَوْقَدَ	برافروخت
نَار	آتش
فَ	پس
لَمَّا	چونکه
اَضَاءَتْ	روشن کرد
حَوْل	دور
ذَهَبَ	رفت

ذَهَبَ اللّٰهُ بِنُورِهِمْ	برد خدا روشنائی ایشانرا
نُور	روشنائی
نَزَلَ	واگذاشت
ظُلُمَات	تاریکیها
یُبْصِرُونَ	می بینند
صُمّ	کرها
بُکْم	لالها
عُمْی	کورها
یَرْجِعُونَ	بر میگردند
صَیِّب	باران بزرگ قطره
سَمَاء	آسمان
رَعْد	صدای آسمان
بَرْق	روشنائی
یَجْعَلُونَ	قرار میدهند

کلمه	معنی
اَصَابِعَ	انگشتها
أُذَان	گوشها
صَوَاعِق	قطعه‌های رعد با آتشها
حَذَر	ترس
مُحِيط	احاطه کند
يَكَادُ	نزدیک میشود
يَخْطَفُ	میرباید
كُلَّمَا	هرزمانی که
مَشَوْا	رفتند
أَضَاءَ	روشن شد
أَظْلَمَ	تاریک شد
قَامُوا	ایستادند
لَو	اگر
شَاءَ	خواست

کلمه	معنی
كُلّ	هر - همه
شَيْء	چیز
قَدِير	قدرت دارنده
اُعْبُدُوا	عبادت بکنید
خَلَقَ	خلق کرد
لَعَلَّ	شاید
تَتَّقُونَ	بپرهیزید
بِنَاء	سقف
مَاء	آب
أَخْرَجَ	بیرون کرد
ثَمَرَات	میوه‌ها
رِزْق	روزی
لَا تَجْعَلُوا	قرار ندهید
أَنْدَاد	شریکها
كُنْتُمْ	بودید

کلمه	معنی
نَزَّلْنَا	فرو فرستادیم
اِئْتُوا	بیائید
أْتُوا بِسُورَة	بیاورید سوره را
اُدْعُوا	بخوانید
خَلَقَ	خلق کرد
دُونَ	غیر
صَادِقِين	راستگویان
لَمْ تَفْعَلُوا	بجا نیاوردید
وَقُود	آتش گیرا
حِجَارَة	سنگ
أُعِدَّتْ	مهیا شد
بَشِّرْ	بشارت بده
صَالِحَات	شایسته‌ها

کلمه	معنی
جَنَّات	باغهای بهشتی
تَجْرِي	جاری میشود
تَحْت	زیر
أَنْهَار	جویها
مُتَشَابِه	باهم شباهت دارنده
أَزْوَاج	جفتها
مُطَهَّرَة	پاکیزه شده
فِيهَا	در او
خَالِدُونَ	جاویدانیان
لَا يَسْتَحْيِي	حیا نمیکند
أَنْ	اینکه
يَضْرِب	بزند
بَعُوضَة	پشه
فَوْق	بالا
يَعْلَمُونَ	می

حق	ثابت	الَّذِي	آنچنان کسی که
اراد	خواستن است	اسْتَوى	قصد کرد
يُضِلُّ	گمراه می کند	سَوّى	معتدل کرد
يَنقُضُونَ	می شکنند	زوج	جفت
مِيثاق	پیمان	كُلا	بخورید
يَقطَعُونَ	می برند	رَغَدَ	فراوان
يُوصَلُ	پیوند کرده بشود	حَيثُ	هر جائی که
خاسِرُونَ	زیان کاران	شِئتُما	خواستید
كَيفَ	چگونه	لا تَقرَبا	نزدیک نشوید
أَمْوات	مرده ها	هٰذِهِ	این
اَحيا	زنده کرد	شَجَرَة	درخت
ثُمَّ	پس	تَكُونا	میباشید
يُمِيتُ	میمیراند		شما دو نفر
تُرجَعُونَ	برگردانید	ظالِمِين	ظلم کنندگان
	می شوید	اَزَلَّ	لغزانید
هُوَ	او	اَخرَجَ	بیرون کرد

اهبِطُوا	فرود آئید	يَحزَنُونَ	محزون نمی شوند
عَدُوّ	دشمن	كَذَّبُوا	تکذیب کردند
مُستَقَرّ	آرامگاه	آيات	نشانها
مَتاع	کامرانی	اَصحاب	یاران
حِين	هنگام	بَنِي	پسرها
تَلَقّى	برخورد	اِسرائِيل	حضرت یعقوب
تابَ	بازگشت کرد	اذكُرُوا	یاد کنید
تَوّاب	توبه پذیرنده	اَوفُوا	وفا کنید
جَمِيعُ	همگی	اِرهَبُونِ	بترسید مرا
يَأتِيَنَّ	میاید البته	مُصَدِّق	تصدیق کننده
فَاِمّا يَأتِيَنَّكُم	پس	ثَمَن	قیمت بها
	اگر بیاید (اصلش ان ما بود ان شرطیه و ما زائده)	قَلِيل	کم
	البته شما را	تَكتُمُونَ	پنهان
مِنِّي	از من		میکشد
تَبِعَ	پیروی کرد	اِيّايَ	مرا
خَوف	ترس	اتَّقُونَ	بپرهیزید

لاتلبسوا	آمیخته نسازید	راجعون	رجوع کنندگان
ارکعوا	رکوع کنید	فضلت	فضیلت دادم
تأمرون	امر می کنید	تجزی	حق گذاری
بر	نیکی		می کند
انتم	شما	لایؤخذ	گرفته
تنسون	فراموش		نمیشود
	می کنید	عدل	فدیه
تتلون	می خوانید	ینصرون	یاری کرده می شوند
لاتعقلون	تعقل نمی کنید	یسومون	عذاب می کنند
استعینوا	یاری بجوئید	سوء	بدتر
صبر	شکیبائی	یذبحون	می کشند
کبیرة	بزرگ	یستحیون	زنده می گذارند
الا	مگر	بلاء	محنت و آزمایش
خاشعین	فروتنان	فرقنا	شکافتیم
یظنون	گمان می کنند	بحر	دریا
ملاقون	رسندگان	أغرقنا	غرق کردیم

تنظرون	نظر می کنید	لن نؤمن	هرگز ایمان
واعدنا	وعده دادیم		نمی آوریم
موسی	پیغمبریست	حتی	تا
اربعین	چهل	نری	ببینیم
لیلة	شب	جهرة	آشکارا
اتخذتم	گرفتید	بعثنا	برانگیختیم
عجل	گوساله	ظللنا	سایبان ساختیم
عفونا	عفو کردیم	غمام	ابر
تشکرون	شکر کنید	من	ترنجبین
فرقان	حجت	سلوی	مرغ بریان
قوم	گروه	کلوا	بخورید
اتخاذ	گرفتن	طیبات	پاکیزه ها
توبوا	بازگشت کنید	رزقنا	روزی دادیم
بارئ	پروردگار	انفس	خودها
اقتلوا	بکشید	حیث	هرجا
انفس	خودها	شئتم	خواستید

رَغَدًا	فراوان
اُدْخُلُوا	درآیید
سُجَّدًا	سجده کنندگان
حِطَّةٌ	فرو بخش
نَغْفِرْ	می آمرزیم
خَطَايَا	گناهان
مُحْسِنِينَ	نیکوکاران
بَدَّلَ	بگردانید
رِجْز	عذاب
سَمَاء	آسمان
اِسْتَسْقَى	طلب آب کرد
اِنْفَجَرَتْ	شکافت
عَيْن	چشمه
اِثْنَتَا عَشْرَةَ	دوازده
مَشْرَب	آبشخور
لَا تَعْثَوْا	از حد تجاوز نکنید

لَنْ نَصْبِرَ	هرگز صبر نمیکنیم
اُدْعُ	بخوان
تُنْبِتُ	میرویاند
بَقْل	تره
قِثَّاء	خیار
فُوم	سیر
بَصَل	پیاز
تَسْتَبْدِلُونَ	بدل میکنید
اَدْنَى	پست تر
مِصْر	نام شهریست
	وشهر بزرگ را مصر گویند
سَئَلْتُمْ	خواستید
ذِلَّة	خواری
مَسْكَنَة	درویشی
بَاءُوا	باز گشتند
غَضَب	خشم

آيَاتُ	نشانها و معجزه ها
نَبِيِّينَ	پیغمبران
عَصَوْا	نافرمانی کردند
يَعْتَدُونَ	از حد می گذرند
هَادُوا	یهودی شدند
نَصَارٰى	ترسایان
صَابِئِينَ	ستاره پرستان
رَفَعْنَا	بلند کردیم
طُور	کوه
خُذُوا	بگیرید
قُوَّة	توانائی
تَوَلَّيْتُمْ	روی گردانیدید
عَلِمْتُمْ	دانستید
سَبْت	شنبه
قِرَدَة	بوزینه ها
خَاسِئِينَ	رانده شدگان

نَكَال	عبرت
يَدَيْن	دو دست
اَنْ تَذْبَحُوا	اینکه بکشید
بَقَرَة	گاو
تَتَّخِذُ	میگیری
هُزُوًا	مسخره
اَعُوذُ	پناه می برم
جَاهِل	نادان
اُدْعُ	بخوان
يُبَيِّنْ	ظاهر می کند
مَا	نه - آنچه - چرا
هِيَ	او
فَارِض	پیر
بِكْر	جوان
عَوَان	میانه
لَوْن	رنگ

صفراء	زرد
فاقع	غايت زرد
تسرّ	شادی کردانند
تشابه	متشابه شد
ذلول	رام
تثير	منقلب بسازد
لا تسقى	آب نمیدهد
حرث	کشت
مسلّمة	دست از داشته شده
لا شية	رنگ مخالف رنگ
جئت	آمدی
ذبحوا	سر بریدند
كادوا	نزدیك بودند
قتلتم	کشتید
ادّارأتم	اختلاف کردید

مخرج	بیرون کننده
يحيى	زنده می کند
موتى	مرده ها
يرى	می نماياند
آيات	نشانه ها
لعلّ	شاید
قست	سخت شد
اشدّ	سخت تر
حجارة	سنگ
قسوة	صلابت
يشقّق	میشکافد
يتفجّر	روان می شود
لما	هر آینه
انهار	جوها
يخرج	بیرون می آورد
يهبط	فرود می آید

بابل	شهریست از کوفه
هاروت و ماروت	دو ملك اند
فتنة	آزمایش
يتعلّمون	تعليم میگیرند
يفرّقون	جدائی میاندازند
مرء	مرد
زوج	جفت و زن
ضارّين	ضرر رسانندگان
اشترى	خرید
خلاق	بهره
اتّقوا	بپرهیزید
مثوبة	پاداش
عند	نزد
خير	بهتر
راعنا	مراعات کن ما را

انظر	نظر بکن
ما يودّ	دوست نمیدارد
نشاء	میخواهد
ننسخ	نسخ میکنیم
ننسى	فراموش میکنیم
نأت	میآئیم
يتبدّل	بدل میکند
ضلّ	گمراه شده است
سواء السبيل	راه راست
يردّون	بر میگردانند
تبيّن	ظاهر شد
اعفوا	در گذرید
تجدون	مییابید
هود	یهودی
نصارى	نصرانی ترسایان

کلمه	معنی	کلمه	معنی
امانی	آرزوها	سعی	سعی کرد
هاتوا	بیاورید	خائفین	ترسندگان
برهان	حجت	خزی	رسوائی
بلی	آری	اینما	هرجا
اسلم	خالص کرد	تولوا	بگردید
وجهه	روی او	ثم	آنجا
محسن	نیکوکار	سبحانه	پاکی او راست
اجر	مزد	ولد	فرزند
خوف	ترس	قانتون	فرمان برندگان
یتلون	میخوانند	بدیع	از نو پدید آورنده
لا یعلمون	نمیدانند	قضی	اراده کرد
مثل	مانند	یکلم	سخن میگوید
اظلم	ستمکارتر	تشابهت	شبیه یکدیگر شد
منع	بازداشت	بینا	روشن کردیم
یذکر	یاد کرده میشود	ارسلنا	فرستادیم

کلمه	معنی	کلمه	معنی
بشیر	مژده دهنده	لا ینال	نمیرسد
نذیر	بیم دهنده	بیت	خانه
لن ترضی	هرگز خوشنود نمیشود	مثابة	جای بازگشت
تتبع	پیروی میروی	امنا	آسوده
ملة	کیش	مصلی	جای نماز
نصیر	یاری کننده	طهرا	پاک کنید
فضلت	برتری دادیم	بیتی	خانهٔ مرا
اتقوا	بپرهیزید	طائفین	طواف کنندگان
یوم	روز	رکع	رکوع کنندگان
لا تجزی	کفایت نمیکند	سجود	سجده کنندگان
ابتلی	آزمایش کرد	بلد	شهر
اتم	با تمام رسانید	ارزق	روزی ده
جاعل	گرداننده	امتع	برخورداری دهم
امام	پیشوا	قلیل	کم
ذریة	فرزندزادها	اضطره	بیچاره میکنم

عاکفین — معتکفین

کلمه	معنی
مَصِير	بازگشت
يَرْفَعُ	بلند میکند
تَقَبَّلْ	قبول میکند
قَوَاعِد	اساسها
أُمَّة	گروه
أَرِ	بنما
مَنَاسِك	موضعهای عبادت
تُبْ	بپذیر توبه را
تَوَّاب	توبه پذیرنده
ابْعَثْ	برانگیز
يُزَكِّي	پاکیزه میکند
يَرْغَبُ	اعراض میکند
مِلَّة	طریقه
سَفِهَ	سبک کرد
اصْطَفَيْنَا	برگزیدیم

کلمه	معنی
وَصَّى	وصیت کرد
لَا تَمُوتُنَّ	باید نمیرید البته
شُهَدَاء	شاهدها
حَضَرَ	حاضر شد
مَوْت	مرگ
تِلْكَ	آن
خَلَتْ	گذشت
لَا تُسْأَلُونَ	پرسیده نمیشوید
حَنِيف	از باطل بحق میل کننده
أَسْبَاط	فرزندان
لَا نُفَرِّقُ	جدائی نمیاندازیم
تَوَلَّوْا	گردیدند
شِقَاق	خلاف
سَيَكْفِيكَهُمْ	زود باشد که کفایت کند

کلمه	معنی
صِبْغَةَ	رنگ کردن و پاکیزه کردن
تُحَاجُّونَ	مباحثه میکنید
مُخْلِصُونَ	خالص کنندگان
وَلَّى	گردانید
وَسَط	میانه برگزیده
شَهِيد	گواه
يَنْقَلِبُ	میگردد
عَقِبَيْهِ	دو پاشنه او
رَءُوف	مهربان
نَرَى	میبینیم
تَقَلُّبَ	گردانیدن
تَرْضَى	بپسندی
شَطْرَ	جانب
مَسْجِدَ الْحَرَام	مسجد مکه

کلمه	معنی
حَيْثُ	هرجا
أَهْوَاء	آرزوها خواهشها
ظَالِمِين	ستمکاران
يَعْرِفُونَ	میشناسند
أَبْنَاء	پسران
مُمْتَرِين	شک کنندگان
اسْتَبِقُوا	پیشی بگیرید
أَيْنَمَا	هرجا
لَا تَخْشَوْا	نترسید
أَرْسَلْنَا	فرستادیم
اشْكُرُوا	سپاس داری کنید
لَنَبْلُوَنَّكُمْ	هر آینه آزمایش میکنیم البته
جُوع	گرسنگی

نَفْس	کسی
اَنْفُس	نفسها
اَصابَتْ	رسید
مُصِیبَة	بلیّة
راجِعُونَ	برگردنده‌گان
صَلَوات	رحمتها
رَحْمَة	نِعمَت
صَفا و مَروه	اسم دو کوه است
شَعائِر	نشانها و علامتها
حَجّ	حج کرد
اِعْتَمَرَ	عمره بجا آورد
جُناح	گناه
یَطَّوَّفَ	طواف میکند
تَطَوَّعَ	تطوع و رغبت بجا آورد

شاکِر	جزا دهنده
اَتُوبُ	بازگشت میکنم
اللَّیل	شب
نَهار	روز
فُلْك	کشتی
بَثَّ	پراکنده کرد
دابَّة	جنبنده
تَصْرِیف	گردانیدن
رِیاح	بادها
سَحاب	ابر
مُسَخَّر	رام کرده شده
یُحِبُّونَ	دوست میدارند
تَبَرَّأَ	بیزاری جستند
اُتُّبِعُوا	پیروی کرده شدند
تَقَطَّعَتْ	برید

اَسْباب	سببها
کَرَّة	بازگشت
خُطُوات	گامها
مُبِین	آشکارا
سُوء	بدی
فَحْشاء	کار زشت
اَلْفَیْنا	یافتیم
یَنْعِقُ	بانگ میکند
دُعاء	خواندن
نِداء	آواز کردن
اُشْکُرُوا	سپاس گوئید
اِیّاهُ	او را
مَیْتَة	مردار
دَم	خون
لَحْم	گوشت
خِنْزِیر	خوک

اُهِلَّ	آواز کرده شد
باغ	ستم کننده
عادٍ	تجاوز کننده
ثَمَن	بها
بُطُون	شکمها
شِقاق	خلاف
بَعِید	دور
لَیْسَ	نیست
بِرّ	نیکوئی
قِبَل	جانب
ذَوِی	صاحبان
قُرْبیٰ	نزدیک
اِبْن السَّبِیل	پسر راه
سائِلِینَ	سؤال کننده‌گان
رِقاب	گردنها
مُوفُونَ	وفا کننده‌گان

حین هنگام
صَدَقُوا راست گفتند
کُتِبَ نوشته شد و
واجب کرده شد
قِصاص کشتن و
جراحت کردن بعوض
قَتلیٰ کشتگان
حُرّ آزاد
عَبد بنده
اُنثیٰ ماده
عُفِیَ عفو کرده شد
اَخ برادر
مَعرُوف شناخته
شده نیکوئی
اَداء رسانیدن
اِحسان نیکوئی کردن

تَخفِیف سبك كردن
اِعتَدیٰ از حدّ درگذشت
اُولی صاحبان
اَلباب عقلها
حَضَرَ حاضر شد
تَرَكَ گذارد
خَیر مال و عمل
صالح و خلاف شرّ
والِدَین پدر و مادر
اَقرَبِین نزدیکان
بَدَّلَ تبدیل کرد
اِثم گناه
خافَ ترسید
مُوصٍ وصیّت کننده
جَنَف میل از حق
صِیام روزه گرفتن

مَرِیض بیمار
عِدَّة شماره
اَیّام روزها
اُخَر دیگر
یُطِیقُونَ طاقت میدارند
فِدیَة فدا دادن
طَعام خوردنی
تَطَوَّعَ برغبت بدهد
اَن تَصُومُوا اینکه روزه بدارید
شَهر ماه
شَهِدَ حاضر شد
یُرِیدُ اراده میکند
یُسر آسانی
عُسر دشواری
لِتُکمِلُوا تا اینکه تمام کنید
لِتُکَبِّرُوا تا اینکه بزرگ بدارید

سَئَلَ پرسید
عِبادی بندگان من
عَنّی از
قَرِیب نزدیك
اُجِیبُ اجابت میکنم
دَعوَة خواندن
داعی خواننده
فَلیَستَجِیبُوا تا اجابت کنند
یَرشُدُونَ هدایت بیابند
اُحِلَّ حلال کرده شد
رَفَث مجامعت
نِساء زنها
هُنَّ گروه زنان غایب ایشانها
لِباس پوشش
تَختانُونَ خیانت میکنید

أَنفُس	خودها
عَفیٰ	عفو کرد
بَاشِرُوا	مباشرت کنید
اِبتَغُوا	طلب کنید
اِشرَبُوا	بیاشامید
حَتّیٰ یَتَبَیَّنَ	تا اینکه ظاهر شود
خَیط	رشته
اَبیَض	سفید
اَسوَد	سیاه
فَجر	صبح
اَتِمُّوا	تمام کنید
عَاکِفُونَ	مقیم باشندگان
لَا تَقرَبُوا	نزدیک نشوید
بَاطِل	ناشایست
تُدلُونَ	القا میکنید
اَهِلَّه	ماههای نو

حُکّام	حکم کنندگان
مَوَاقِیت	وقتها
بُیُوت	خانه‌ها
ظُهُور	پشتها
اَبوَاب	درها
لَا تَعتَدُوا	از حد مگذرید
ثَقِفتُم	یافتید
اِنتَهَوا	بازایستادند
عُدوَان	ستمکاری
اِعتَدیٰ	ظلم کرد
لَا تُلقُوا	میفکنید
تَهلُکَة	هلاکت
اُحصِرتُم	بازداشته شدید
اِستَیسَرَ	میسر شد
هَدی	قربانی
لَا تَحلِقُوا	نتراشید

رُؤُس	سرها
حَتّیٰ یَبلُغَ	تا اینکه برسد
مَحِلّ	موضع
اَذیً	رنج
رَأس	سر
نُسُک	قربانی
تَمَتَّعَ	برخوردار
لَم یَجِد	نیافته است
رَجَعتُم	برگشتید
ثَلٰثَة	سه
سَبعَة	هفت
کَامِلَة	کامل باشنده
شَدِید	سخت
عِقَاب	عقوبت
اَشهُر	ماهها
فَرَضَ	واجب کرد

مَعلُومَات	دانسته شده‌ها
فُسُوق	از حد درگذشتن
جِدَال	مجادله کردن
تَزَوَّدُوا	توشه بردارید
خَیر	بهتر
زَاد	توشه
اَفَضتُم	برگشتید
عَرَفَات	موضعی است
اِستَغفِرُوا	طلب آمرزش کنید
قَضَیتُم	بجا آوردید
مَنَاسِک	افعال حج
خَلَاق	بهره
قِ	نگاه دار
سَرِیع	شتابنده زود
حِسَاب	شمار
تَعَجَّلَ	شتاب کرد

تأخر	تأخیر کرد
تحشرون	جمع کرده شوید
یعجب	بشگفت در آید
الد	سخت تر
خصام	دشمنها و دشمنی
تولی	گردید
سعی	شتاب کرد
یهلک	نابود میکند
نسل	اولاد
فساد	تباه کاری
حسب	کفایت
مهاد	آرامگاه
یشری	میفروشد
ابتغاء	طلب و جستن
مرضاة	خوشنودی
عباد	بندگان

یسلم	اسلام
کافة	همکی
زللتم	لغزیدید
عزیز	غالب
ینظرون	انتظار میکشند
ظلل	سایه بانها
سل	بپرس
زین	آراسته کرده شد
بعث	برانگیخت
مبشرین	مژده دهندگان
حسبتم	پنداشتید
مست	برخورد
بأساء	سختی / درویشی
ضراء	ضررها
زلزلوا	حرکت داده شدند
متی	که

اقربین	خویشان
یتامی	بی پدران
ابن السبیل	راه گذر
قتال	جنگ کردن
کره	مکروه
عسی	شاید
خیر	نیکو
ان تحبوا	اینکه دوست بدارید
صد	بازداشتن
اکبر	بزرگتر
لا یزالون	همیشه باشند
حتی یردوا	تا باز گردانند
استطاعوا	توانستند
حبطت	تباه و باطل شد
هاجروا	بیرون رفتند از وطنهای خود

جاهدوا	جنگ کردند
یرجون	امیدوارند
خمر	شراب
میسر	قمار
عفو	زیادتی از نفقه
اصلاح	بصلاح آوردن
تخالطون	آمیزش میکنید
اخوان	برادران
اعنت	برنج افکند
لا تنکحوا	بزنی نخواهید
مشرکات	زنهای مشرک
امه	کنیز
عبد	بنده
یدعون	میخوانند
مغفرة	آمرزش
محیض	حیض

اذی	پلیدی و اذیت
اعتزلوا	کناره بگیرید
یطهرن	پاک بشوند
تطهّرن	تطهیر کردند بغسل کردند
انّی	هر کجا
شئتم	خواستید
ملاقوه	رسنده گان
عرضة	معرض
ایمان	قسمها
یؤلون	قسم میخورند ایلاء میکنند
تربّص	انتظار کشیدن
اربعة	چهار
اشهر	ماهها
فاؤا	باز گشتند

عزموا	قصد کردند
مطلقات	زنهای طلاق داده شده
قروء	طهرها حیضها
بعولة	شوهر
ردّ	بر گردانیدن
اراد	خواست
درجة	افزونی
مرّتان	دو مرتبه
امساك	نگاه داشتن
معروف	شناخته شده
تسریح	رها کردن
احسان	نیکوئی
ان یخافا	اینکه بترسند
یتعدّ	بیرون میرود
بلغن	رسیدند

اجلهنّ	مدتشان
ضرارا	ضرر رسانیدن
یعظ	پند میدهد
لا تعضلوا	منع نکنید
ازکی	پاکیزه تر
یرضعن	شیر میدهند
اولاد	فرزندان
حولین	دو سال
کسوة	پوشش
وسع	طاقت
فصال	از شیر گرفتن
تشاور	مشورت کردن
سلّمتم	تسلیم کردن
یتوفّون	میمیرند
یذرون	میگذارند
عرّضتم	بکنایه خبر دادید

خطبة	خواستگاری
سرّ	پنهانی
لا تعزموا	قصد مکنید
متّعوا	برخوردار سازید
موسع	توانگر
مقتر	بی چیز
قدر	اندازه
ان تمسّوا	اینکه بر سید ومس کنید
ان یعفون	اینکه عفو کنند گروه زنان
لا تنسوا	فراموش نکنید
حافظوا	مواظبت کنید
وسطی	میانه
قانتین	فرمان برداران مداومت کننده گان (دعا خواننده گان)

رِجَال پیاده کان
رُکبَان سوارها
لَمْ تَرَ ندانستی
اُلوف هزاران
حَذَر ترس
قَرض وام دادن
یضاعف زیاد میکند
یَقبِضُ تنگ میکند
یَبسُطُ کشاده میکند
مَلَاء گروه اشراف
مَلِك پادشاه
طالوت علم عبری
نه عربی بنا بر صحیح
مُلك پادشاهی
جِسم تن
بقیه باقی مانده

یَحمِلُ بر میدارد
فَصَلَ جدا شد
مُبتَلِی آزمایش کنند
نَهر جو
شَرِبَ آشامید
لَم یَطعم نچشید
جُنُود لشکر
اغتَرَفَ بدست برداشت
غُرفَة کف را
جَاوَزَ عبور کرد
طَاقَة توانائی
فِئَة گروه
بَرَزُوا ظاهر شدند
اَفرِغ فرو بریزد
هَزَمُوا دفع کردند
(الجزو الثالث)

قُدس پاك
اقتَتَلَ اختلاف کردند
بَیع خرید و فروش
خُلَّة دوستی
حَیّ زنده
قَیُّوم پاینده
سِنَة مقدم خواب
نَوم خواب
خَلف پس
وَسِعَ فرا رسیده
لَا یَؤُدُهُ برنج نیامکند
غَیّ گمراهی
استَمسَكَ چنگ زد
عُروَة بند
وُثقَی محکم تر
انفصام جدائی

نُور روشنائی
طاغوت شیاطین
حَاجَّ مخاصمه کرد
بُهِتَ حیران شد
مَرَّ گذشت
خَاوِیَة افتاده
عُرُوش سقفها
عَام سال
لَبِثتَ درنگ کردی
لَم یَتَسَنَّه تغییر نکرده است
حِمَار خر
کَیفَ چگونه
نُنشِزُ مرکب میکنیم
عظام استخوانها
لَحمًا گوشت
یَطمَئِنَّ تا بیارامد

احدی	یکی
دعوا	خوانده شدند
لا تسئموا	با بد کسل نشوید
صغیرة	کوچک
کبیرة	بزرگ
اقسط	با عدل تر
اقوم	ثابت تر
ادنی	نزدیک تر
الا ترتابوا	اینکه بشک نیفتید
تدیرون	میکردانید
رهان	گروها
مقبوضة	گرفته شده
لا نفرق	جدائی نیفکنیم
لا تکلف	تکلیف نمیکنیم
نسینا	فراموش کردیم
اخطانا	خطا کردیم

اصرا	مشقت
اعف عنا	عفو کن

سورة آل عمران

بین	میانه
فرقان	جدا کننده حق از باطل
یصور	مینکارد و تصویر میکند
اخر	دیگرها
زیغ	کجی و شک
راسخون	ثابت قدمان
هب	ببخش
لدن	نزد
لن تغنی	هرگز باز نمیدارد و دفع نمیکند
داب	شان
بئس	بد
مهاد	آرامگاه

التقتا	بهم برخوردند
شهوات	آرزوها
یؤید	قوت میدهد
قناطیر	مالهای بسیار
مقنطرة	فراهم شده از قنطارها
خیل	اسبها
مسومة	چرانیده شده
انعام	چهارپایان
مآب	بازگشت
أنبئکم	خبر میدهم
رضوان	خوشنودی
ذنوب	گناهان
قانتین	فرمانبرداران
شهد	گواهی داد
بغی	حسد و جور
بلاغ	رسانیدن
حبطت	تباه شد

غر	فریب داد
اللهم	بار خدایا
تنزع	میستانی
تذل	خوار میکنی
تولج	در میآوری
نهار	روز
یحذر	میترساند
صدور	سینه‌ها
محضر	حاضر کرده شده
تود	دوست میدارد
امد	اندازه
تحبون	دوست میدارید
اصطفی	برگزید
بطن	شکم
محرر	آزاد کرده شده
وضعت	نهاد بار دنیا

کفّل کفیل شد
انّی کجاست
هنالك درانجا
هَبْ ببخش
سیّد مهتر قوم
حصور [illegible]
نبیّ [illegible]
عاقر [illegible]
غلام پسر
کبر پیری
رمز اشاره
عشیّ اخر روز
ابکار بامداد
انباء خبرها
یلقون میافکنند
اقلام قلمهای کاتب
وجیه روشناس

وصاحب قدر
مهد گاهواره
کهل دوموی بین جوانی و پیری
قضی حکم کرد
طین گل
هیئة [illegible]
انفخ [illegible]
ابرئ علاج میکنم
اکمه [illegible]
ابرص پیس
تدّخرون ذخیره میکنید
احسّ دریافت کرد
حواریین کسانیکه بعیسی گرویدند
تراب خاك
تعالوا بیایید
نبتهل تضرع کنیم
ها

ها آگاه باشید
هؤلاء آنجماعت
اولی سزاوارتر
وجه النهار اول روز
[illegible] امین میکنی
[illegible] مال کثیر
[illegible] ادا میکند
[illegible] یکمثقال شرعی طلا
مادمت همیشه باشی
اوفی وفا کرد
یلوون میپیچانند
السنة زبانها
ربانیون منسوبهای بسوی پروردگار
تدرسون میخوانید
اصر عهد
طوع از روی رغبت

اسباط فرزندها
ملأ پری
(الجزء الرابع)
لن تنالوا هرگز نمیرسید
[illegible]
[illegible] خانه
بکه مکه
مبارك کثیر الخیر
استطاع توانائی داشت
تصدّون عن سبیل الله بازمیدارید از راه خدا
عوج کجی
یعتصم چنگ میزند
حبل ریسمان
شفا کنار
حفره مغاکی

اَنْقَذَ	رهانید
يَنْهَوْنَ	بازمیدارند
تُنْكِرُ	انکار شد
تَبْيَضُّ	سفید میشود
تَسْوَدُّ	سیاه شود
ذُوقُوا	بچشید
اَدْبار	پشت سرها
زِلّة	خواری
اٰناء	وقتها
صالِحِين	شایستگان
رِيح	باد
صِرّ	سرما
بِطانَة	دوست خالص
لايَأْلُونَ	تقصیر نمیکنند
خَبال	تباهی
عَنِتُّمْ	رنج کشیدید

بَدَتْ	اشکار شد
اَفْواه	دهنها
عَضُّوا	خاییدند
اَنامِل	سرانگشتان
تَسُؤْ	بد میاید
غَدَوْتَ	صبح کردی
تُبَوِّئُ	مهیا میسازی
مَقاعِدَ لِلْقِتالِ	مواضع قتال
هَمَّتْ	قصد کرد
اَنْ تَفْشَلا	اینکه بددل شوند
بَدْر	موضعی است میان مکة ومدینه
اَنْ يُمِدَّ	اینکه امداد کند
فَوْر	خشمناکی
مُسَوِّمِين	علامت قرار دهنده کان

لتطمئن

لِتَطْمَئِنَّ	برای اینکه مطمئن شود
يَكْبِتَ	نگونسار میکند
نُداوِلُ	میگردانیم
يُمَحِّصَ	تا اینکه پاک کند
يَمْحَقَ	میبرد
اَعْقاب	پاشنه ها
مُؤَجَّل	موعد قرار داده شد
كَأَيِّنْ	بسا چند
اسْتَكانُوا	فروتنی کردند
اِسْراف	از حد در گذشتن
ثَواب	پاداش
رُعْب	ترس
مَأْوىٰ	جایگاه
تَحُسُّونَ	زایل میکنید
تُصْعِدُونَ	دور میرفتید
تَلْوُونَ	التفات میکنید

نُعاس	خواب سبک
يَغْشىٰ	میپوشد
اَهَمَّتْ	اندوهگین کرد
هٰهُنا	اینجا
بَرَزَ	بیرون امد
مَضاجِع	خوابگاه ها
اسْتَزَلَّ	لغزانید
غُزًّى	جنگ کنندگان
لِنْتَ	نرمی کردی
فَظًّا	درشتخوی
غَلِيظ	درشت و محکم
انْفَضُّوا	پراکنده شدند
حَوْل	دور
شاوِرْ	مشورت کن
عَزَمْتَ	قصد کردی
يَخْذُلْ	فرو میگذارد

يَغُلَّ خيانت ميكنند
سَخَط خشم
اِخْوان برادران
قَعَدُوا نشستند
اِدْرَأُوا دفع كنيد
فَرِحِين شادباشندگان
اسْتَجابُوا اجابت كردند
رِضْوان خشنودی
يُسارِعُون ميشتابند
حَظّ بهره
نُمْلي مهلت ميدهيم
يَمِيز جدا ميكند
يُطْلِع اعلام ميكند
يَجْتَبي برميگزيند
يَبْخَلُون بخل ميكنند
سَيُطَوَّقُون زود باشد طوق كرده شوند
زُبُر نوشتهها مواعظ
فاز رستگار وشد
مُنِير روشن باشنده
غُرُور فريب دهنده
مَصْدَر است يعنی فاعل
جُنُوب پهلوها
بِلاد شهرها
رابِطُوا آماده جنگ باشيد

(سورة النساء)

رَقِيب نگاهبان
حُوب گناه
لا تُقْسِطُوا عدالت نكنيد
مَثْنَى دودو
ثُلاث سه سه
رُباع چهارچهار

مَلَكَتْ اَيْمانُكُمْ مالك شد دستهاشما
لا تَعُولُوا ميل ننمائيد
صَدُقات كابينها
نِحْلَة هديه وعطا
هَنِيئاً سازكار
مَرِيئاً خوشگوار
اكْسُوا بپوشانيد
آنَسْتُمْ انس كرده شد
كنايه از تبيين است يعنی روشن شد
بِدار پيشی گرفتن
سَدِيد راست درست
سَيَصْلَوْن زود باشد داخل شوند
سَعِير آتش افروخته
ثُلُثا دوثلث
دو بخش از سه بخش
سُدُس شش يك
وَرِث ميراث برد
اُمّ مادر
لا تَدْرُون نميدانيد
رُبُع چهاريك
ثُمُن هشت يك
كَلالَة خويشان
اُخْت خواهر
اَعْتَدْنا آماده كرديم
عاشِرُوا زندگانی كنيد
مَكان جای
بُهْتان باطل وستم
اَفْضَى رسيد
سَلَف گذشته
مَقْت دشمن داشته شده

اَخَوات جمع اخت است خواهران
عَمّات خواهران پدر
خالات خواهران مادر
حُجُور دامنها کنارها
حلائل جمع حلیله یعنی زنان تزویج شده
اَصلاب پشتها

(الجزء الخامس)

مُحصَنات حفظ کرده شده‌ها عفیفه‌ها
مُسافِحین زناکنندگان
طَول بی نیازی ـ زیادتی
فَتَیات کنیزان
اَخدان دوستان
عَنَت رنج
سُنَن راهها
تِجارة بازرگانی

نُصلی درمیاوریم
یَسیر آسان
تَجتَنِبُونَ پهلو تهی می کنید
قوّامُونَ ایستادگان
نُشُوز نافرمانی
اُهجُروا کناره بگیرید
یُوَفِّق سازگاری میافکند
حَکَم میانجی که صلح برای حکومت باشد
الجار همسایه
الجُنُب بیگانه
الصّاحِب بالجَنب رفیق پهلو یعنی همنشین یا رفیق سفر و غیره
مُختال رونده بطور تکبر
فَخُور خودستاینده
قَرین یار دمساز
مِثقال بقدر وزن

ذَرّة مورچه سرخ آنچه در شعاع آفتاب که از روزنه افتد دیده شود
تُسوّی راست کرده میشود
حَدیث سخن
سُکاری مستان از مسکرات
جُنُبًا حالت جنابت که محتاج بغسل باشد
عابِری رونده گان
غائِط حدثی که از مخرجین بیرون آید اصل معنای او زمین پست
لامَستُم لمس نمودید
تَیَمَّمُوا قصد کنید
صَعید ظاهر زمین
امسَحُوا مسح کنید
مَواضِع مکانها

لَیّ پیچانیدن
طَعن قدح و طعنه کردن از روی استهزا
نَطمِس محو میکنیم
فَتیل شکاف وخطی که درمیان دانه خرما میباشد
جِبت اسم بتی است
نَقیر کودی پشت دانه خرما
یَحسُدُونَ حسد میبرند
نَضِجَت پخته شد سوخت
جُلُود پوستها
ظلاًّ ظلیلاً سایه پاینده
اَمانات امانتها
تأویل رجوع عاقبت
یَزعُمُونَ گمان میکنند

يَحْلِفُونَ سوگند میخورند

شَجَرَ اختلاف شد

تَسْلِيم منقاد شدن گردن نهادن

حِذْر سلاح

ثُبَات متفرقها

لَيُبَطِّئَنَّ هر آینه کندی میکند البته

لَيْتَ کاش

مُسْتَضْعَفِين بیچارگان

كُفُّوا بازدارید

يُدْرِكْ دریابد

بُرُوج قلعه‌ها

مُشَيَّدَة محکم شده

يَفْقَهُونَ بفهمند

بَيَّتَ شب بروز آورد

يَتَدَبَّرُونَ تأمل میکنند

أَذَاعُوا افشا کردند

يَسْتَنْبِطُونَ استخراج میکنند

حَرِّضْ ترغیب و تحریض بکن

يَكُفَّ بازمیدارد

بَأْس سختی و شدت

تَنْكِيل عبرت

مُقِيت توانا، نگاهبان

تَحِيَّة درود و سلام

أَرْكَسَ بازگردانید

حَصِرَتْ تنگ شد

سَلَّطَ مسلط ساخت

سَلَم انقیاد استسلام

مُتَعَمِّد از روی عمد قصد

أَعَدَّ آماده ساخت

عَرَض مال و متاع زندگانی

مَغَانِم غنیمتها

لَا يَسْتَوِي برابر نمیباشد

حِيلَة چاره‌سازی

مُرَاغَم جای گردیدن مکانها

وَقَعَ واقع و ثابت شد

أَنْ تَقْصُرُوا اینکه کوتاه بکنید

يَفْتِنَ بفتنه بیندازد

أَسْلِحَة سلاحهای جنگ مثل شمشیر و تیر و نیزه و غیره

مَطَر باران

مَوْقُوت موعد گذارده شده

خَائِنِين خیانت کنندگان

خَصِيم دشمن

جَادَلْتُمْ مجادله کردید

يَرْمِي میاندازد

نَجْوَى راز

يُشَاقِق مخالفت میکند

إِنَاث مادها

مَرِيد سرکش مأخوذ از مرده

لَأُبَتِّكُنَّ هر آینه شکافند البته

لَيُغَيِّرُنَّ هر آینه تغییر میدهند البته

مَحِيص گریزگاه

قِيلًا سخن

يَسْتَفْتُونَ طلب فتوی میکنند

شُحّ بخل

مُعَلَّقَة معلق کرده شده بین بین

تُغْنِي بی‌نیاز میکند

حَتَّى يَخُوضُوا تا اینکه

شروع

شروع کنند
لم نستحوذ غالب نشدیم
کسالی کاهلان و سستان
یراؤن ریا میکنند
مذبذبین متحیر باشندگان
درك طبقه
اسفل زیرترین

(الجزء السادس)

نقض شکستن
سألوا درخواست کردند
زبور کتاب حضرت داود
قصصنا قصه خواندیم
طریق راه
یسیر آسان
یستنکف ننك میدارد

(سورة المائدة)

عقود عقدها عهدها
بهیمة چهارپایان
صید شکار
حرم محرمها
قلائد قلاده دارنده ها و قلاده چیز بستگی بکردن هدی اندازند
آمین قصد کننده گان
لا یجرمن نباید باز ندارد البته شما را
شنآن دشمنی
یعاونون یاری میکنند
منخنقة خفه شده
موقوذة بچوب کشته شده
متردیة پرت شده
نطیحة بشاخ کشته شده
سبع درنده

ذکیتم ذبح کردید وسر بریدید
نصب سنکهاکه نصب شده در خانه کعبه
أن تستقسموا اینکه طلب قسمت کنید
الازلام تیرها
یئس ناامید شد
مخمصة کرسنکی
متجانف میل کننده
جوارح شکار کننده کان
مکلبین تعلیم سك کننده کان
مرافق مرفقها محل جدائی استخوان دراع و بازو
أرجل پاها
کعبین دو استخوان برون
أحد از قدم
غائط حدث
صعید روی زمین پست
نقیب مهتر
عزرتم بزرك شمردید
تطلع مطلع میشوی
أغرینا افکندیم
یصنعون بجا میاورند
فترة سستی از زمان حضرت عیسی تا زمان حضرت رسالت واز مان فترة کفته شد
جبارین جبر کننده کان
یتیهون سرکردان میشوند
لا تأس اندوه نخور

غُراب زاغ- کلاغ
یَبحَثُ میکاود
یُواری میپوشاند
پنهان میکند
سَوأةَ جسد
یا وَیلَتی الف منقلب از یا
او نا یاء متکلم است بمعنای وای
من یعنی ای هلاکت من حاضر شو
عَجَزتُ عاجز شدم
نادِمین پشیمانان
اَجلِ جهت
مقصود است بمعنی [illegible] [illegible]
خلاف چپ و راست
یعنی دست راست و پای چپ
یُنفَوا بیرون کرده شوند
وَسیلَة توسل و نزدیکی
جستن

السّارِق مرد دزد
سُحت حرام
اَحبار دانشمندان
اُذُن گوش
السِّن دندان
جُروح جراحتها
آثار اثرها
مُهَیمِن یا امانتدار است یعنی نگاهبان و یا اصلش مؤمن بوده است که همزه قلب بها شده
شِرعَة طریقه
مِنهاج راه روشن
اَن یَفتِنوا اینکه بفتنه
بیندازند
دائره گردش
جَهد کوشش
لَومَة ملامت

حِزب گروه لشکر
لَعِب بازی
یَنقِمون انکار میکنند
اَوقَدوا برافروختند
اَطفَأ خاموش کرد
مُقتَصِدَة میانه رو
یَعصِم نگاه میدارد
یُؤفَکون برگردانیده میشوند
لِسان زبان
قِسّیسین دانایان
راستگویان
رُهبان عابدان صومعه
نشین
تَفیض جاری میشود
میریزد
دَمع اشک چشم
رِماح نیزه ها

ذَوا عَدل دو صاحب
عدالت
دو مرد عادل
کَعبَة خانه که در وسط
مسجد الحرام است
عَدل برابر- مساوی
وَبال عقوبت سنگینی
سَیّارَة کاروان
بَرّ بیابان خلاء
بحر یعنی دریا
بَحیرَة ناقه گوش شکافته
سائبة چرنده
وَصیلَة پیوسته
حام حمایت کننده
تَحبِسون حبس میکنند
عُثِرَ اطلاع داده شد
مائدة خوان طعام

غُراب زاغ - کلاغ
يَبحَثُ میکاود
يُوارِي میپوشاند
پنهان میکند
سَوأةَ جسد
يا وَيلَتىٰ الف منقلب از یا
از یاء متکلم است یعنی ای وای
من یعنی ای هلاکت من حاضر شو
عَجَزتُ عاجز شدم
نادِمِين پشیمانان
أَجلِ جهت
اجل مصدر است بمعنی جنایت
کردن و بعدا استعمال شد در جهت و
بعد بمعنی تعلیل
خِلاف چپ و راست
یعنی دست راست و پای چپ
يُنفَوا بیرون کرده شوند
وَسِيلَة توسل و نزدیکی
جستن

السّارِق مرد دزد
سُحت حرام
أحبار دانشمندان
أُذُن گوش
السِّنّ دندان
جُرُوح جراحتها
آثار اثرها
مُهَيمِن یا ماخوذ است از هیمن
بمعنی نگاهبان یا اصلش مؤیمن
بمعنی گواه است که همزه قلب بها شده بمعنی
شِرعَة طریقه
مِنهاج راه روشن
أن يَفتِنُوا اینکه بفتنه
بیندازند
دائِرَة گردش
جَهد کوشش
لَومَة ملامت

حِزب گروه لشکر
لَعِب بازی
تَنقِمُون انکار میکنید
أَوقَدُوا برافروختند
أَطفَأَ خاموش کرد
مُقتَصِدَة میانه رو
يَعصِم نگاه میدارد
يُؤفَكُون برگردانیده میشوند
لِسان زبان
قِسِّيسِين دانایان
واسقفان
رُهبان عابدان صومعه
نشین
تَفِيض جاری میشود
میریزد
دَمع اشک چشم
رِماح نیزه ها

ذَوا عَدل دو صاحب
عدالت
دو مرد عادل
کَعبَة خانه که در وسط
مسجد الحرام است
عَدل برابر - مساوی
وَبال عقوبت سنگینی
سَيّارَة کاروان
بَرّ بیابان خلاف بحر
بمعنی دریا
بَحِيرَة ناقه گوش شکافته
سائِبَة چرنده
وَصِيلَة پیوسته
حام حمایت کننده
تَحبِسُون حبس میکنید
عُثِرَ اطلاع داده شد
مائِدَة خوان طعام

عید روز جشن که
مردم بدین یکدیگر
روز برگشتن فرح شاد
(سورة الانعام)
قرن عبارت از غلبه
مدت اعمار مردم است که
هشتاد سال باشد و بعضی
هشتاد سال گفته اند و
و مقصود اهل قرن است
آیهٔ مبارکه
مکنا جا دادیم
مدرار بسیار بارنده
انشانا آفریدیم
قرطاس کاغذ جمع قراطیس
حاق احاطه کرد
فاطر خلق کننده
پدید آورنده

کاشف بازدارنده
قاهر غلبه کننده
اکنة پوششها
وقر گرانی
اساطیر افسانها
ینأون دور میشوند
وقفوا بازداشته شدند
ساعة قیامت
بغتة ناگهان
فرطنا کوتاهی کردیم
اوزار بارها گناهان
یزرون متحمل میشوند
و میکشند بار گناه را
لهو مشغولی
یجحدون انکار میکنند
نفق سوراخ
سلم نردبان

طائر پرنده
یطیر می پرد
جناحیه دو بالش
یتضرعون زاری میکنند
مبلسون ناامید باشندگان
دابر آخر
یصدفون اعراض میکنند
خزائن خزینها
تطرد میرانی
غداوة بامداد
فاصلین جدائی اندازنده
کان بین حق و باطل
تستعجلون شتاب
میکنید
مفاتح خزینها جمع مفتح
بفتح میم بمعنی خزینه و یا مستعار

تسقط میافتد
ورقة برگ درخت
رطب تر
یابس خشک
جرحتم کسب کردید
خفیة پنهانی
کرب اندوه
شیع گروه گروه
ان تبسل اینکه تسلیم
کرده شود بهلاکت
حمیم آب جوشیده جهنم
حیران سرگردان
صور صور اسرافیل
آزر عم حضرت ابراهیم
و اطلاق اب بر عم در کلام
عرب شایع است و بعد

از مفاتح جمع مفتح بکسر میم بمعنی مفتاح کلید ابراهیم تارخ آ

اَصْنَام	بتان
جَنَّ	تاریک شد
کوکَب	ستاره
اَفَلَ	فرو رفت
قَمَرَ	ماه
بَازِغ	برآینده
وَجَّهْتُ	متوجه ساختم
وَكَّلْنَا	برگماشتیم
اِقْتَدِه	اقتدا کن
قَدر	بزرگی
خَوْض	خرافات اباطیل
غَمَرَات	سکرات و سختیها
هُون	خواری
فُرَادَی	تنها و یکتا
خَوَّلْنَا	عطا دادیم
فَالِق	شکافنده

نَوَی	دانه پوست سخت دار مثل دانه هلو و زردالو وغیره حسته
نجوم	ستاره‌ها
مُسْتَقَرّ	قرارگاه
خَضِر	سبزی
مُتَرَاكِب	برهم نشسته
طَلْع	شکوفه
قِنْوَان	خوشها
دَانِيَه	نزدیک
زَيْتُون	درختی است معروف
رُمَّان	انار
يَنْع	رسیدگی
جِنّ	جنیان ماخوذ است از جنّ بمعنی پوشید بجهت پنهان بودن انها از چشمهای مردمان
خَرَقُوا	بربافتند

يَصِفُون	صفت میکنند
لَطِيف	لطف کنند
لَاتَسُبُّوا	دشنام ندهید
اَفْئِدَة	دلها

(الجزو الثامن)

قُبُلًا	گروه گروه
زُخْرُفَ الْقَوْل	سخنان دروغ واراسته
لِتَصْغَی	تا میل کند
لِيَقْتَرِفُوا	برای انکه کسب کنند
يَخْرُصُون	تخمین میکنند
مُجْرِمِين	گناهکاران
يَشْرَح	میگشاید
مَكَانَة	تمکن استطاعت مکان
ضَيِّق	تنگ

ذَرَاَ	افرید
لِيُرْدُوا	تا هلاک کنند
حِجْر	بمعنی محجور است یعنی حرام
مَعْرُوشَات	سقفه است یعنی روی چوب وغیره انداخته شده باشد
حَصَاد	درو
حَمُولَة	بردارنده بارها
ثَمَانِيَة	هشت
ضَأْن	میش
مَعْز	بزینه
اشْتَمَلَتْ	فراگرفته است
اِبِل	شتر
مَسْفُوح	ریخته شد
ظُفُر	ناخن
الغَنَم	گوسفند
شُحُوم	پیه‌ها
الحَوَايَا	روده‌ها امعا

خَلَطَ آمیخته شد
هَلُمَّ بیاورید
یَعْدِلُونَ عدیل و برابر قرار میدهند
اِمْلَاق بی چیزی
الکَیْل پیمانه
المیزان ترازو
صَدَفَ اعراض کرد

(سورة الاعراف)

بَیَاتًا بشبانه کنند
کان - مصدر است بمعنی اسم فاعل
قَائِلُونَ خوابندگان در وسط روز
مَعَایِش معیشتها اسباب زندگانی
اَنْظِرْ مهلت ده
اَغْوَیْتَ حکم کرد بغوایت - اغوا کردی
شَمَائِل طرف چپ
مَذْءُوم نکوهیده
مَدْحُور رانده شده
لَاَمْلَئَنَّ هر اینه پر میکنم البته
وَسْوَسَ وسوسه کرد
سَوْآت عورت های وی رسانیدن
نَاصِحُون نصیحت کنندگان
قَرَّبَ فرود آورد - نزدیک کرد
طَفِقَا شروع کردند
یَخْصِفَان میچسبانند
رِیْش جمال و زینت
قَبِیل لشکر
بَدَءَ آفرید در اول
اِدَّارَکُوا بیکدیگر رسیدند از باب تفاعل است و در

سورة الاعراف

اصل تدارکوا بوده چنانکه در صرف گفته شده
جَمَل اشتر
سَمّ سوراخ
خِیَاط سوزن
نَعَمْ آری - بلی
اَذَّنَ آواز داد
حِجَاب پرده
اَعْرَاف بلندیها
سِتَّة شش
عَرْش فلک الافلاک یا جسمی که محیط است بتمام اجسام
یَطْلُبُ میجوید
حَثِیثًا شتاب کننده
تَبَارَکَ صاحب خیر است - بزرگ است
اَقَلَّتْ برداشت
ثِقَال گران بار
نَکِد کم بی فائده
اَنْصَحُ نصیحت میکنم
آلَاء نعمتها
نَاقَة شتر ماده - مراد ناقه صالح است
سُهُول زمینهای نرم
قُصُور کوشکها
تَنْحِتُونَ میتراشید
صَالِح پیغمبریست که از اولاد ثمود بن آدم بن نوح است به پنج پشت
عَقَرُوا پی کردند
عَتَوْا سرکشی کردند
رَجْفَة صیحه که بسبب آن زمین [illegible]

جاثمین بر روی افتادگان و مردگان

غابرین باقی ماندگان

مدین پسر ابرهیم ع

شعیب پیغمبر که او را خطیب الانبیا گویند

(الجزء التاسع)

بیات شب بروز آوردن

نائمون خوابندگان

حقیق سزاوار

ثعبان اژدها

ارجه تاخیر کن

مدائن شهرها

تلقف می بلعد

اذن دستوری دهم

السنین سالهای قحط

یطیرون فال بد میزنند

مهما در اصل ماما بوده اول شرطیه دوم زاده الف بها بدل شد مهما شد یعنی هرچه

طوفان بیز یست کبر اما کن طوف کند مثل باران و سیل

جراد ملخ پرنده

قمل ملخ با کنه یا شپش

ضفادع قورباغه‌ها

ینکثون عهد میشکنند

یم دریا

دمرنا هلاک و خراب کردیم

متبر هلاک شده

ثلثین سی

دك ریزه ریزه

خر برو بیفتاد

صعق بیهوش

افاق بهوش آمد

الواح لوحها

حلی زینتها و پیرایه‌ها

جسد بدن

خوار صدای گاو

اسف اندوهناك

یجر میکشد

لا تشمت شاد مکردان

بنات درنیاور

سکت ساکن و خاموش شد

سبعین هفتاد

رجفة عذاب آسمانی

صاعقه صدای مهیب لرزه

انبجست شکافته شد

حیتان ماهیان

شرع ظاهر شده‌ها

معذرة عذر خواستن

نتقنا برکندیم و بلند کردیم

ظلة سایبان

کلب سگ

تحمل حمله میکنی

یلهث زبان از دهان بیرون می آورد

یلحدون میل میکنند بکجی

سنستدرج زود باشد

بگیریم درجه درجه

املی مهلت میدهیم

متین سخت

جنة دیوانگی

در پیها ثابت شدنش
خفی استقصا در
سؤال کردن راز
صامتون ساکتان
- خاموشان
یبطشون فرا میگیرند
ینزغنک بوسوسه
میاندازد البته ترا
نزغ وسوسه
انصتوا خاموش شوید
غدو بامداد
آصال شبانگاه
آخرهای روز
(سورة الانفال)
انفال غنیمتها
مأخوذ است از نفل

یعنی زیادتی وجه مناسبت
ظاهر است
وجلت ترسید
یساقون کشیده میشود
تستغیثون طلب فریاد
رسی میکنید
الف هزار
الفین تثنیه یعنی دو
هزار جمع الوف والاف
مردفین از پی در آیندگان
اعناق گردنها
بنان انگشتان
زحف انبوه - درهم
پیوسته
متحیز پناه جوینده
موهن خوار کننده
باطل سازنده

یحول حائل میشود
مکاء صفیر زدن
تصدیة دست بر دست زدن
یرکمه بر هم میافکند
مضت گذشت
(الجزء العاشر)
غنمتم غنیمت کردید
عدوة کنار رودخانه
قصوی دورتر
بطر سرکشی فخر
جار پناه دهنده
نکص بازگشت
شرد به رمان متفرق
ساز
رباط بسته شده
فعال بمعنی مفعول است

جنحوا میل کردند
سلم صلح
عشرون بیست
مائتین دویست
یثخن بسیار میکشد

سورة التوبة

سیحوا بروید
اذان اعلام. آگاه
ساختن
لم یظاهروا هم پشتی
نکردند
مرصد کمینگاه
استجار زنهار خواست
لا یرقبوا مراعات
نکنند

اِلّ جو سوکنند قرابت پیمان

وَلِیجَة دوست نهانی

یَعمُرُ عمارت میکند

عَشِیرَة خویشان

مَواطِن موضعها

حُنَین وادی است میان مکه وطائف

ضاقَت تنگ شد

رَحُبَت گشاده شد

نَجَس پلید

عَیلَة درویشی

جِزیَه مالیست که کفار ذمی باید بدهند

یُضاهِئُونَ مشابه میسازند

یَکنِزُونَ گنج میکنند

یُحمَی گرم کرده میشود

تُکوَی داغ کرده میشود

جِباه پیشانیها

قَیِّم راست ودرست

لِیُواطِئُوا تاموافق کنند

قاصِد میانه

شُقَّة مسافت

یَتَرَدَّدُونَ سرگردان میشوند

ثَبَّطَ بازداشت

خِلال میان

تَزهَقُ بیرون میرود

مَلجَأ پناه

یَجمَحُونَ میشتابند

مَغارات غارها

یَلمِزُ طعن میزنند

غارِمِینَ قرضداران

یُحادُّ مخالفت میکند

لاتَعتَذِرُوا عذر نکنید

مُؤتَفِکات اهل شهرهای مؤتفکه قوم لوط

عَدن برقرار

اَعقَبَ از پی درآورد

حَرّ گرما

لِیَضحَکُوا باید بخندند

لِیَبکُوا باید بگریند

قَبر گور

الأعراب عربهای بادیه

اَجدَر سزاوارتر

مَرَدُوا خوکردند ماورد شدند

مُرجَوْنَ تاخیرکرده شدگان

اُسِّسَ بنا نهاد

شَفا کناره

جُرُف دودیوکردانه که زیران خالی باشد

هارٍ نزدیک بویران شدن

اِنهارَ افتاد

بُنیان بنا

رِیبَة نفاق شک

السائحُونَ سیرکنندگان روزه داران

اَوّاه بسیار آه کننده

الجزو الحادی عشر

ظمأ تشنگی
نصب رنج
لا یطؤن گام نمیزنند
وادیا نهر
یأبون نزدیک میشوند
(سورهٔ یونس)
تلقاء قبل ـ جانب
عاصف باد سخت وزنده
حصید درویده
امس دیروز
لا یرهق نمیپوشاند
قتر ـ غبار ـ شان ـ کار
یتعارفون اشنائی میدهند
یعزب پنهان میشود
غمة پوشیده
لتلفتنا برای اینکه بگردانی ما را

یثنون در سر میکشند
ثیاب جامه‌ها
کنز گنج
احزاب گروه‌ها
مریة شك
لا جرم بی شبهه
اخبتوا خاموش شدند
بادی الرأی ظاهر نظر
طارد راننده
تزدری بخواری می بینند
فار بر جوشید
تنور تنور
معزل بر کناره
ابلعی فرو بر
اقلعی باز گیر

غیض کم کرده شد
جودی کوهی است
اعتریک فراگرفته رسانید
ناصیه موی پیشانی
عنید ستیزه کننده
صیحه فریاد بلند
حنیذ بریان کرده شد
اوجس در دل گرفت
نکر منکر شد
ضحکت خندید
عجوزه پیرزن
بعل شوهر
شیخ پیر مسن
روع ترس
ذرع سینه
منیب رجوع کننده

عصیب دشوار
یهرعون شتاب میکنند
ضیف مهمان
اسر سیر بکن در شب
سجیل گل سنگ شده
منضود برهم نهاده
ظهریا پس پشت
ورد وارد شدن
رفد عطا
تتبیب هلاکت
شقی بدبخت
سعید نیک بخت
زفیر فریاد سخت
شهیق ناله زار و خوار
مجذوذ مقطوع
لا ترکنوا میل نکنید

زلفاً ساعات شب قریب بنماز
اترفوا نعمت داده شده

(سورهٔ یوسف)

رؤیا خواب
عصبه جماعت توانا
اطرحوا بیفکنید
غیابت تاریکیهای قعر
جبّ چاه
یلتقطه برمیخورد فرا میگیرد
غد فردا
یرتع میچرد ومیچرانند
ذئب گرگ
متاع رخت بار
قمیص پیراهن
سوّلت آراست

وارد آب کشنده
ادلی در چاه انداخت
دلو دلو
بضاعة سرمایه
دراهم جمع درهم پول سفید
زاهدین بی رغبتان
راودت آمد رفت کرد
غلّقت بست
هیت بشتاب مهیّا
قدّت درید
ان یسجن اینکه زندان کرده شود
شغفها شکافت پرده دل او را
متکأ تکیه گاه
سکین کارد
حاش لله پاکست مر خدا را

لمتنّنی ملامتم کرده
اصب میل میکنم
اعصر میفشارم
خبز نان
بضع اعداد فرد میان سه تا نه است
سمان فربه ها
عجاف لاغرها
تعبرون تعبیر خواب میکنید
اضغاث پریشان
احلام خوابها
دأباً عادت مستمرّه
یغاث اغاثه کرده شود یعنی بفریاد رسیده شود
خطب حال شان کار
حصحص هویدا شد

الجزء الثالث عشر

جهزهم ساز و بار سفر سرانجام کرد
رحال بارها
نمیر طعام بیاوریم
موثق پیمان
العیر کاروان
اقبلوا روی آوردند
تفقدون گم کرده بود میجوئید
صواع پیمانه
زعیم کفیل ضامن
وعاء ظرف باردان جمع اوعیه یعنی باردانها
نجیّ رازگوینده
لن ابرح زائل نمیشوم
تفتؤ اصلش لاتفتؤ بوده یعنی ثابت هستی

حرضا — بیماری مشرف بمرگ
اشکوا — شکایت میکنم
بث — شدت غم و حزن و اندوه
تحسسوا — تفحص کنید
روح — رحمت
مزجاة — بی اعتبار
آثر — برگزید
تثریب — سرزنش
تفندون — نسبت بنقصان عقل میدهید
بدو — بادیه
غاشیة — عقوبتی پوشنده و فرو گیرنده
عبرة — موعظه و اعتبار

سورة الرعد

عمد — ستون
نزغ — فساد کرد
رواسی — کوهها محکم و پایدار
متجاورات — پیوستها
صنوان — متفق الاصل از یک ریشه
جدید — نو
مثلات — عقوبتها
سارب — آشکار کننده
محال — شدید القوة
سالت — روان شد
زبد — کف
اودیة — رودخانها
رابیا — بلند برزده
جفاء — ساقط آفتاده
قارعة — بلیة - کوبنده
اشق — سخت تر
یمحو — محو میکند [illegible]

سورة ابراهیم

صدید — چرک بدن اهل دوزخ
یتجرعه — جرعه جرعه بخورد
یسیغه — یعنی بتمام دهن بگلو فرو میبرد
رماد — خاکستر
مصرخ — فریاد کننده
اجتثت — کنده شده است جثه او
احلوا — واقع ساختند در آوردند
بوار — هلاک
دائبین — مستمر باشندگان مراد بعادت
یحصنون — ضبط و احصا میکنند
تشخص — خیره میشود
مهطعین — شتابندگان
مقنعی — بردارندگان سرها بالا
طرف — چشم - ملاحظه
مقرنین — قرین باشندگان
اصفاد — بند و زنجیرها
سرابیل — پیراهنها
قطران — روغنی است منتن گندیده

سورة الحجر
جزء ۱۴

ربما — بسا
یلهی — مشغول میگرداند
مجنون — دیوانه
نسلکه — در می آوریم
امل — آرزو
سکرت — بسته شده است
شهاب — ستاره درخشان
لواقح — آبستن کنندگان و آبستن

صلصال گل خشک
حمأ لای
مسنون کنده شده ـ مصور
سموم آتش بی دود
سرر تختها
تقنط ناامید میشوید
مشرقین در روشنی
روز در آینده کان
متوسمین علامت دانندگان
ایکه اصحاب ایکه قوم شعیب اند
مثانی دوتا مراد قرآن
است بجهة تکرار مطالب
مثانی گفته شده یا آنکه
سوره حمد است چون
در نماز دو دفعه خوانده
میشود مثانی گفته شده
اخفض پست کن ـ فرود
عضین جمع عضه
که اصلش عضوه است
ماخوذ از عضی است
یعنی پاره پاره کردند قرآن را
اصدع آشکار کن

سورة النحل

دفء پوشش گرم کننده
جمال زینت و آرایش
تریحون برمیگردانید مواشی را
تسرحون رها میکنید مواشی را بجای چرا
شق نیم ـ نصف انداختن
بغال استرها
حمیر خرها
جائر منحرف
طری تازه
مواخر راننده ـ شکافنده
ان تمید اینکه میل بکند

ان تخسف اینکه فرو برد
یتفیؤ برمیگردد سایه‌ها
داخرون ذلیل و خوارها
واصب لازم
تجأرون زاری میکنید
یشتهون میل میکنید
یدس میپوشاند
فرث سرگین
لبنا شیری
سائغ خوشگوار
سکرا مست کننده
نحل زنبور عسل
ذلل منقاد ـ رام
ارذل خوارتر
حفدة اولاد اولاد
کل گران
لمح ملاحظه
جو فضا ـ هوا
ظعن کوچ کردن
اصواف پشمها که از گوسفند
اوبار پشم ـ کرک که از شتر است
اشعار موها که از بز است
اثاث رختها
یستعتبون طلب رضا
کرده میشوند
توکید استواری
غزل نخ رشته ها
انکاث تاب باز داده شده
دخل دغل ـ خیانت
ینفد تمام میشود
روح القدس روح
پاکیزه جبرائیل با ملکی دیگر
اعجمی یعنی غیر فصیح

الجزء ۱۵

عاقبتم عقوبت کردید
پاداش عقوبتی دادید

سورة بنی اسرائیل

المسجد الاقصی مسجد دور
یعنی بیت المقدس
جاسوا درآمدند
الکرة بازگشت غلبه
نفیرا نفرها
تتبیر هلاک کردن
محظور بازداشته شد
اف کلمه ایست که گفته
میشود در وقت بتنگ
آمدن از کسی اسم فعل
مضارع است
لا تنهر زجر مکن

باتلک حزن
قسطاس ترازو
لا تقف از پی مرو
متابعت مکن
مرحا متکبر
مستور پوشیده شده
رفاتا پوسیده
سینغضون زود باشد
حرکت دهند
مسطور نوشته شد
لاحتنکن هرآینه
مستولی ملشوم الحته
موفور تمام
استفزز ازجای بجنبان
صوت آواز
اجلب بکش باواز بخوان

رجلک پیادگان
یزجی روان میکند
حاصب بادسنک ریزه دار
قاصف شکننده
دلوک میل بجانب مغرب
غسق تاریکی
قرآن نماز و تسمیه نماز
بقرآن مجاز است بجهة اشتمال
بر قرآن
تهجد در شب بیدار شو
نافلة زیاده
شاکلة طریقه شاکل طبیعت
ینبوع چشمه
کسف پاره پاره
قبیلا ضامن ماخوذ
است از تقبل بالش از تکفل

ترقی بالا بری
قتور بخیل
مثبور هلاک شده
لفیف بهم آمیخته
اذقان ذنخها
لا تخافت پنهان مکن
ماکثین درنک کنندکان
باخع ستم کننده
جرز بی کیاه
کهف غار
رقیم وادی یا کوهی است
هیئ مهیا ساز
شططا سخن دور از حق
— خطا — دروغ
مرفقا چیزی که بدو منتفع

بشوند
تزاور میل میکند
تقرضهم می برد
میگردد
شمال دست چپ
طرف دست چپشان
که انسان و بشرها نشنید
فجوة شکاف فراخ
ایقاظ بیدار
رقود خوابندگان
ذراعیه دو ذراعش
وصید پیشگاه بنا
ورق درمها جمع ورقه
لیتلطف باید نرمی بکند
اعثرنا مطلع گردانیدیم
رجم سنگسار کردن

رجما بالغیب گفتاری
هوائی بی بنا و بیجا
مراء مجادله کردن
ملتحدا پناهگاه
سرادقها سراپرده ها
مهل دردی زیت
مس گداخته - چرک
بدن دوزخیان
یشوی بریان میکند
مرتفقا تکیه گاه
اساور دستبندها
سندس لباس ابریشمی نازک
استبرق لباس ابریشمی ستبر
اثاثا تجملها
حففنا محفوف کردیم

یعنی گرداگرد او در آوردیم
کلتا هر دو باغ
یحاوره مجادله میکند
ان تبید اینکه نابود شود
لکنا در اصل لکن انا بوده
است همزه را حذف کردند
نون در نون ادغام کردند
لکنا شد یعنی لکن من
حسبانا جمع حسبانه
یعنی صاعقه
صعیدا زمین هامون
زلقا بی گیاه لغزنده
غورا فرو رفته
هشیما گیاه خشک درهم شکسته
لم نغادر فرو نگذاشتیم
صفا صف کشنده

مشفقین ترسندگان
عضدا بازو -
- معاضد - یار مددکار
موبقا جای هلاکت
لیدحضوا برای اینکه باطل کنند
موئلا پناهگاه
حقبا زمان طویل هشتاد سال
حوت ماهی
سربا سردابه
غداءنا طعام چاشت
الصخرة سنگ بزرگ
امرا مأخوذ است
از امر الامر اذا عظم یعنی شگفت
جدارا دیوار
اعیب عیبناک میکنم

ذِی الْقَرْنَیْن یعنی صاحب دو طرف مقصود اسکندر است که دو طرف شرق و غرب را مالک بود یا در زمان او دو قرن گذشت
حَمِئَة تیره
غَضَب نصرت بغرحها
حَمِئَة اب کرم - ح
سیره - لای
سَد سد مانع
یَأْجُوج وَمَأْجُوج دو عَلَمَند برای دو قبیله غیر منصرف اند بواسطه تعریف و عجمه
اَعِینُوا یاری دهید
رَدْم حجاب
زُبَر قطعه‌ها
صَدَفَیْن دو طرف کوه
اُفْرِغ بریزم
قِطْر روی گداخته
نَقْب سوراخ
غِطَا پوشش
فِرْدَوْس بهشتهای اعلی
مِدَاد سیاهی

سُورَۀ مَرْیَم

اِشْتَعَل یعنی سفید شد و سیاهی سوخت
شَیْب پیری
عِتِیّا خالت پوست
هَیِّن آسان
سَوِیّ سالم و تندرست - پی دو پی
صَبِیّ کودک

حَنَان مهربانی
بَغِیّ زنا دهنده فاجره در اینجا صیغهٔ فعول است و در اصل بغوی بود اجتماع واو و یا در یک کلمه شد سابق ساکن واو قلب بیا شد یا در یا ادغام شد و بجهت مناسبت یا ضمه بدل بکسره شد بغی شد و صیغه فعول بنیست بجهت آنکه صفه مؤنث است و بمعنی فاعل و مؤنث آورده نشده و اگر صیغه فعیل بود بغیه گفته میشد
مَخَاض درد زادن
جِذْع تنه درخت جذوع جمع یعنی تنه‌های درخت
سَرِیّ نهر آب
- سیادت - ازاله غم
هُزِّی بجنبان
رُطَب خرمای تر و تازه
جَنِیّ چیده
قَرِّی عَیْنًا روشن ساز چشم را خوشدل شو
فَرِیّ عجیب
اَسْمِعْ بِهِم فعیل تعجب است مثل ما اسمعهم و هم چنین ابصر یعنی چه عجب است شنیدن و دیدن ایشان
حَسْرَة ندامت
مَلِیّ زمانی با مهلت
جِثِیّ بزانو در آینده
عِتِیًّا سرکشی کننده
نَدِیّ مجلس
رِئْیًا هیئت منظر

اَز — جنبانیدن
وَفدًا — وارد شدن
نَسُوقُ — میکشیم
اِدًّا — زشت
هَدًّا — شکستن
لُدًّا — ستیزه کننده
رِکْزًا — صدای آهسته

سورة طه

لتشقی — برای اینکه بمشقت بیفتی
ثَرٰی — خاك
قَبَس — شعلهٔ آتش
اِخلَع — در افکن
نعلین — دو کفش
طُوًی — نام وادی مقدس است
تَردٰی — هلاك میشوی
اَتَوَکَّؤُ — تکیه میکنم
اَهُشُّ — فرو میریزم
مَآرِبُ — حاجتها
حَیَّة — مار
سیرة — هیئت
اُضْمُمْ — بهم آور
اُحلُل — بگشای
وَزیر — یاور در تحمل امر
اَزْر — پشت
اِقذِفی — بیفکن تو زن
ساحِل — کنار دریا
لاتَنِیا — سستی نکنید
اَن یَفرُطَ — اینکه پیشی گیرد
شَتّٰی — پراکنده
نُهٰی — خرد

یُسحِتَ — از بنیاد بر میکند
مُثلٰی — فاضلتر و شرافت دارنده تر
یُخَیَّلُ — خیال کرده میشود نموده میشود
دَرَکًا — دریافتن
سامِرِیّ — منسوب بقبیله سامره از بنی اسرائیل و بعضی گویند کافری از اهل کرمان بوده
مَلك — قوت اختیار
لِحیَة — محاسن ریش
نَنسِفَ — پراکنده ساختن
زُرقًا — کبود چشمان
قاع — زمین متساوی
صَفصَف — هموار
اَمت — بلندی
هَمس — آواز نرم - آهسته
عَنَت — خوار و ذلیل شد
هَضم — شکستن
لاتَعرٰی — برهنه نمیشوی
ضَنک — تنگ
لاتَظمَأُ — تشنه نمیشوی
لاتَضحٰی — در آفتاب ظاهر نمیشوی
لایَبلٰی — کهنه نمیشود
زَهرَة — بهجت - زینت

سورة الأنبياء جزو ١٧

قَصَمنا — در هم شکستن
یَرکُضُونَ — بسرعت و شتاب میروند - فرار میکنند
خامِدینَ — مردگان - خاموش شدگان
یَدمَغُ — فرو میشکند
لایَستَحسِرُونَ — مانده نمیشوند

رَتق بسته بدن شکافت
فتقنا شکافتیم
فجاجا کشاد
یسبحون شنا میکنند
تبهت متحیر میکنند
یکلؤ نگه میدارد
نفحة کم واندک
خردل سپند دان
دانه کوچکی است معروف
جذاذ پاره پاره
خورد و مرد
نکسوا نگونسار کرده شدند
برد سرد
نفشت چریده بدون
شبان در شب
یغوصون دو دریا فرو میروند

حدب تل بلند زمین
ینسلون میشتابند
شاخصه درمانده - خیره
حصب سنگ ریزه
زفیر ناله زار غمین
حسیس صدای آتش آهسته
فزع ترس
طی پیچیدن
سجل طومار

سورة الحج

تذهل از دهشت بیخبر میگردد
علقه وعلق خون بسته
مضغه قطعه گوشت قدر یکبار بخاییدن
مخلقه تمام خلقت
هامده خشک پژمرده

اهترت

اهتزت از روی نشاط جنبش کرد
ربت بالا آمد
بهیج تازه وتر بهجت افزای
عطف جانب دوش
عشیر معاشر
سبب رسن
مجوس گبر
یصب ریخته میشود
یصهر گداخته میشود
مقامع گرزها
لؤلؤ مروارید
حریر ابریشم خالص
البادی بادیه
ضامر شتر لاغر
عمیق دور

تفث مناسک حج
نذور نذرها
عتیق قدیم - یا محفوظ از غرق بسبب طوفان
اوثان بتان
زور دروغ
تهوی می اندازد
سحیق دور
مخبتین فروتنان
بدن شتر شاد و بزرگ
صواف صف زدگان
وجبت زمین افتاد
قانع قناعت کننده
معتر سؤال کنند
هدمت ویران کرده شد
صوامع صومعهای رهبانان

بیع

بِيَع کلیساهای ترسایان
بِئر چاه
مُعَطَّلَة دست باز داشته
شده
اُمنِيَّة تلاوت یا ارزو
اَمنِيَتْ یا نکه مشتق از منی
است بمعنی تلاوت استعمال
شده بجهة انکه گاه تلاوت سبب
ارزو میشود
مُجْنِب رم میشود
عَفْنَمَ نازاینده
يَسْطُونَ بر می جهند
از غضب میگیرند
ذُباب مگس
يَسْلُبْ میرباید
لا يَسْتَنقِذُوا نمی رهانند

سورة المؤمنون

سُلالة خلاصه ماخوذ
از سل بمعنی بیرون امدن و
خلاصه بیرون میاید از کدر
فَواکِهِ میوه ها
دُهْن روغن
صِبغ نان خورش
جِنَّة نوع دیوانگی
هیهات دور
غُثاء خاشاک گیاه خشک سیاه
تَترًی پی در پی اصلش
وتری بوده واو قلب بتاء
شد مثل تراث و وراث
غَمرَة فرو رفتگی کرداب
يَجْأَرُونَ فریاد و استغاثه
میکنند
سامِرًا در شب حدیث کنندة

کالِحُون میباکننده کان
لَجُّوا لجاج کردند
مُبْلِسُونَ نا امید باشندگان
- سرکردانان
هَمَزات وسوسه ها
بَرْزَخ حاجز و مانع
میان دو چیز
اَنساب نسبها
تَلفَحُ میسوزاند بشدت
کالِحُون زشت دهان
اصل کلوح است که لب بواسطه
تابش اتش بالا رود و دندانها
ظاهر شود
عَبَث بازی

سورة النور

اِجْلِدُوا بپوست بدن
برسید جلد تازیانه
يَرْمُون نسبت زنا میدهند
ثَمانِين هشتاد
اِفْك دروغ بزرگ
اَن تَشِيعَ اینکه فاش شود
لا یَأْتَلِ نباید سوگند بخورد
يَغُضُّونَ میپوشند
خُمُر مقنعها
جُيُوب گریبانها
اِربَة حاجت
اَيامی جمع ایم است یعنی
زنان بی شوهر و مردان
بی زن
کاتِبُوا مکاتب کنید
مکاتبت انستکه اقا غلام خود
را ازاد کند بشرط انکه عوض بدهد

مشکوة جای چراغ روزنه
میخ تبته که چراغ گذارند
مصباح چراغ روشن
زجاجه آب کینه
درّی درخشنده
زیتونه درخت زیتون
زیت روغنی است معروف
سراب نمایش آب
بقیعه زمین هموار
لجّی بزرگ منسوب بلجة
ودق باران
برد تگرگ
سنا روشنائی
مذعنین فرمانبرندگان
یحیف جور میکند
حلم احتلام

ظهیره نیم روز
متبرّجات ظاهر سازندگان
اعرج لنگ
اعمام عمها برادران پدر
اخوال برادران مادر خالهها
یتسللون بیرون میروند کم کم
لواذا از پس یکدیگر پنهان شدن

سورة الفرقان

اسواق بازارها
تغیظ آواز جوشیدن از خشم
ثبور نفرین
بور هلاکها
هباء ذرّها غبار

منثور پراکنده شد
مقیل جای استراحت در نصف النهار
ترتیل خواندن بمهلت و آرامی
تفسیر بیان کردن
رسّ چاهیست در تهامه یاد و اذربایجان یا انطاکیه و اصحاب رس از بقایای ثمود بودند
مرج واگذاشت موج کرد
ملح شور
اجاج تلخ
صهر داماد پیوند
سراج چراغ
غرام لازم ودائم

لم یقتروا تنگ گیری نکردند
یعبؤ باک میدارد
باخع هلاک کننده
ضیر ضرر
شرذمة گروه کم
انفلق شکافت
مشرقین بطرف مشرق روندگان
طود کوه
کبکبوا افکنده شدند
ریع جای بلند
تعبثون بازی میکنید
مصانع حوضها
خلق عادت
هضیم لطیف و نازک
فارهین ماهران خوشحالان

قالین دشمنان
جبله گروه
ظله سایه‌بان
و در اینجا مراد ابر سیاهیست
که بالای سر ایشان بود یا کوهی
که بشکل سایه‌بان بالای
سر ایشان بود در سر ایشان
فرود آمد
یهیمون سرگردان میشوند

یصطلون گرم میشوند
جآن ماریاریک تند رو
یوزعون باز داشته میشوند
نمل مورچگان
لا یحطمن باید رهم
بشکند البته

تبسم تبسم کرد
اوزع الهام کن
سبا شهر مارب
خبأ پوشیده
قبل مقابله
عفریت دیو بد هیئت
نکروا ناشناخته کنید
صرح قصر یا عرصه خانه
ساق پا
ممرد ساده هموار
اطیرنا فال بد گرفتیم
لنبیتن هر اینه در شب
شبیخون میکنیم البته
حدائق بوستانها
بهجة خرمی و دنیا
حاجز مانع

جزء ۲۰

ردف از پی در آید
فوج گروه
جامدة ساکن
اتقن استوار کرد

سورة القصص

فارغ خالی
وکز مشت زد
تذودان باز میدارند
رعاء شبانان
استاجر بمزد گیر
هاتین این دو دختر
حجج سالها
جذوة پاره آتش
شاطئ کنار
ردء یاور و مددکار
اوقد بیفروز

مقبوحین زشت رویان
یجبی کشیده میشود
بطرت بسیار فرح کرد
سرمد پاینده - همیشه
لتنوء هر اینه رنج می آورد
خسفنا فرو بردیم
وی استعمال میشود
در تعجب مثل واها
یعنی عجبا

سورة العنکبوت

خمسین پنجاه
نادی مجلس
ذرع سینه - طاقت
لا تخط نمی نویسی

سورة الروم

اثاروا منقلب کردانیدند

يُبْلِسُ متحير ميشود
رَوْضَه بستان
يُحْبَرُونَ شادمانى كرده ميشوند
تُمْسُونَ در شب داخل ميشويد
تُظْهِرُونَ در ميآييد در ظهر
يَصَّدَّعُونَ جدا ميشوند
يَمْهَدُونَ ميگسترانند

سورة لقمان

لَا تُصَعِّرْ ميل مده
خَدّ طرف رو
اقْصِدْ ميانه باش
اَسْبَغَ كامل كرد
اَقْلَام قلمها
يَمُدُّ مركب ميشود
خَتَّار غدر كننده - عهد شكننده
غَيْث باران

سورة السجدة

تَتَجَافَى دور ميشود
جَوْف اندرون
تُظَاهِرُونَ ظهار ميكنيد ظهار قسمى است از طلاق ولفظ او انت علىّ كظهر امّى است

سورة الاحزاب

اَدْعِيَاء پسر خواندها
تَعَمَّدَتْ از روى عمد وقصد بجا آورد
زَاغَتْ ميل كرد
حَنَاجِر حنجرها كلوها

عَوْرَة خلل
يَثْرِب نام مدينه طيبه است
اَقْطَار اطراف
مُعَوِّقِين بازدارندگان
سَلَقُوا ملامت كردند
حِدَاد تيزها
بَادُون صحرا نشينان
اُسْوَة خصلت
نَحْب نذر اصل نحب بمعنى موت است و استعمال در نذر شد بجهت لزوم نذر مثل موت
صَيَاصِى قلعها
قَرْنَ در اصل اقررن بود حركت راء اول را بقاف دادند و واو را حذف كردند همزه وصل هم حذف شد قرن شد يعنى قرار بگيريد
تَبَرُّج ظاهر كردن زينت
زَيْد اسم مردى است
وَطَر حاجت
اَفَاءَ غنيمت داد اصل فى بمعنى برگشتن است
تُرْجِى باز پس ميدارى
اِنَا وقت
يُدْنِين نزديك ميكنند
جَلَابِيب چادرها
مُرْجِفُون اراجيف گويندگان خبرهاى دروغ
نُغْرِيَنَّ برميگماريم ترا

سورة السبا

۲۲۰

مُزِّقتُم پاره پاره کرده شدید
— متفرق شدید
أَوِّبي باز گردان
سابغات زره های کشاده
سَرد زره بافتن
رَواح شبانگاه
جفان کاسها
جَواب حوضها
قدور دیگها
منسأة عصا
عَرِم سیل عرم سیلی سخت
که بلقیس را ساخته بود
خمط درخت خاردار
— یا درخت اراک
اَثل درخت شوره گز
سدر درخت کنار
تناوش فرا گرفتن
اَجنحة پرها

سورة الفاطر

یَبور هلاک میشود
— فاسد میشود
قطمیر پوست حصه خرما
نقطه که در شکم حصه خرما
جُدَد راههای درشت
حُمُر سرخها
غرابیب بسیار سیاهها
لغوب رنج
یصطرخون فریاد میکنند
مقت دشمنی

سورة یس

مقمحون سرها بلند شده گان
نسلخ میکنیم
ینسلون میشتابند
عرجون چوب خوشه خرما

اَجداث گورها
فاکهون شادان
جِبِلّ خلق
طمسنا محو کردیم
مسخنا تغییر دادیم شکلهایشان

سورة الصافات

زجرا راندن
ثاقب درخشنده
لازب چسبنده
دُحور راندن
کأس جام
غَول فساد
یُنزفون مست میشوند
قاصرات کوتاه کننده گان
طرف ملاحظه - نظر
مدینون پاداش داده شدگان
زقوم درختی است
میوه گندیده و تلخ دارد
شَوب آمیخته
راغ میل کرد
یزفون میشتابند
تلّ افکند
جبین پیشانی
بَعل بتی است
اَبَق گریخت
ساهم قرعه زدند
مدحضین قرعه افتاده گان
التقم فرو برد
عراء زمین هموار
سقیم بیمار
یقطین کدو
ساحه میان سرا

سُورَةُ صٓ

أَوْتَاد میخها

مَنَاص هنگام گریختن

فَوَاق رجوع

قِطّ نامه اعمال

تَسَوَّرُوا بالا رفتند بحصار

تِسْعُون نود

لَا تُشْطِطْ حکم بجور مکن

نَعْجَه میش

صَافِنَات اسبان ایستاده

جِیَاد اسبان تندرو

سُوق ساقها

اَصْفَاد غلها

ضِغْث دسته از چوب

لَا تَحْنَث مخالفت قسم مکن

اَتْرَاب هم سالها

غَسَّاق چرک گنده کرازن

اَهْل جهنم بیرون آید

مُقْتَحِم بسختی در آیندگان

مَرْحَبًا کشادگی فرح

سُورَةُ الزُّمَر

يُكَوِّر در میآورد

خَوَّلَ عطا کرد

يَهِيج خشک میشود

حُطَام درهم شکسته

اِقْشَعَرَّ میلرزد

مُتَشَاكِسُون مخالف کنندگان

اِشْمَأَزَّتْ منقبض شد

مَقَالِيد کلیدها

صَعِقَ بیهوش شد

زُمَر گروهها

سُورَةُ المؤمن

اَزِفَت نزدیک شدن

مقصود پنها مشت

اَسْبَاب راهها در هوا

تَبَاب تباهی

اُفَوِّضُ باز میگذارم

سَلَاسِل زنجیرها

يُسْحَبُون کشیده میشوند

يُسْجَرُون سوخته میشوند

داغ کرده میشوند

تَمْرَحُون شادی میکنید

سُورَةُ فُصِّلَت

اَقْوَات روزیها

دُخَان دود

صَرْصَر سخت سرد

قَيَّضْنَا تقدیر کردیم

اَكْمَام غلاف

آفَاق اطراف جهان

سُورَةُ الشُّورى

شَرَعَ بیان کرد

جَوَار کشتیهای جاری شوندگان

اَعْلَام کوهها

رَوَاكِد بی حرکتها

سُورَةُ الزُّخْرُف

مَعَارِج درجها

يَعْشُ نابینا می شود

اَسْوِرَه دست بند طلا

آسَفُونَا غضبناک کردند

صِحَاف کاسه واحد صحفه کالقصعه وزناً ومعنیً

اَكْوَاب کوزهای دسته

لَا يُفَتَّرُ سست کرده نمیشود

اَبْرَمُوا محکم کردند

جزء ۲۴

۲۵ الجزء

سورة الدخان

رَهْوًا آرامیده

تُبَّع قوم تبع گروهی بودند
در نهایت کثرت و حشمت

غَلْی جوشیدن

حُور سفیدان حور جمع
احور و حوراست

وعین جمع اعین و عیناء هر دو
صفت مشبهه اند عین چشم
چشمانی که سیاهی چشم در نهایت
سیاه باشد و سفیدی چشم در
غایت سفیدی

سورة الجاثیة

اجترحوا کسب کردند

جاثیة بزانو در آمده

اثاره بقیه

بِدْع نو پیدا شده

اَحقاف تلهای ریگ ـ
ریگستان

عارض ابری که پهن شده در افق

مُستقبل رو آورنده

لم یَعْیَ مانده نشده است

سورة محمد

اَثخنتم سنگین کردید بدید
از جهت کشتن و جراحت

تَعْسًا بسر در آمدن و هلاکت

آسِن متغیر

عَسَل شهد

مُصفّی صاف کرده شده

اَمعاء رودها

آنِفا در این ساعت
اول وقت زمان نزدیک حال

اَشراط علامتها

اَضغان کینها

لَحن تغییر
ـ گردانیدن ـ نحوی

لَن یَتِرَ هرگز ناقص نمیکند

یُحْفی اصرار و الحاح میکند

تُوَقِّروه بزرگ میشمارند

شَغَلَتنا مشغول کرد ما را

مَعَرّة امر مکروه
ـ سرزنش ـ

الحَمیّة برافروختن دل
از امر غضب و تعصب

مُقَصّرین چینندگان
سر و ناخن

شَطأ شاخه های باریک

آزَر معاونت کرد

سُوق ازسوق

سورة الحجرات

حُجُرات اطاقها

لا تَنابَزوا بیکدیگر نخوانید

اَلقاب لقبها آنچه انسانرا
مدح کنند یا ذم کنند بحسب

لا تَجَسّسوا تجسس نکنید

لا یَغتَب باید در پس بودن
کسی باز او نگوید باید غیبت
نکند

شُعُوب گروهها

لا یَلِتکم باید کم نکند

سورة ق

مَریج شوریده

باسقات بلندها ـ بارورها

نَضید در هم پوشیده

وَرِيد رگیست که خاطر بدل طرف کردن کرده واز دل وبید قطعش موجب موت است

نَحِيد میگریزی

سورة الذاريات

ذَرْوًا پراکنده کردن

حُبُك راهها مخلد

يَهْجَعُون خواب میکنند

صَرَّة فریاد کننده مصدر است بمعنی فاعل

صَكَّت طپانچه زد

رُكْن قوت و اعتماد

ذَنُوب دلو بزرگ و در اینجا مقصود بهره از عذاب است

سورة الطور

رَقّ صحیفه

مَوْر مضطرب شدن

دَعّ دفع کردن

اَلَتْنَا کم کردیم

کاهِن خبر دهنده از غیب بوسیله جن

رَيْبَ المَنُون حادثه روزگار

اَحْلام عقلها

مُسَيْطِرُون مسلطها غالبها

سورة النجم

هَوَى طلوع کرد غروب کرد

مِرَّة قدرت و توانائی

تَدَلَّى در آویخت

قَابَ مقدار

قَوْسَيْن دو کمان

وسعت بد هیئان

انْشُزُوا برخیزید

سورة الحشر

جُنَّة سپر

حُصُون حصارها

جَلاء بیرون رفتن از دیار

لِينَة درخت خرما اصلش لونه بود واو ساکن ماقبل مکسور بدل بیا شد

مَا أَوْجَفْتُم نتاختید

رِکَاب شتر

دُولَة دست گردان [illegible]

خَصَاصَة درویشی

سورة الممتحنة

عِصَم عقد نکاح

مَرْصُوص بهم بسته شده از ارزیز

اَسْفَار کتابهای بزرگ

خُشُب چوبها

مُسَنَّدَة بدیوار گذار شده

تَغَابُن زیان آوردن یکدیگر

عَتَت اعراض کرد

سورة التحريم

تَحِلَّة گشودن

سَائِحَات روان شوندگان در طاعت خدا روزه داران

ثَيِّبَات شوهر دیدگان

نَصُوح صالح

طِبَاق مطابق یکدیگر

فُطُور شکاف

حَسِير مانده

رُجُوم رانندگان

سُحْق دوری

مَنَاكِبِ دوشها اطراف كوهها

هَمَّازٍ بسيار عيب كننده

ولطعن زننده

نَمِيمٍ سخن چين

عُتُلٍّ درشت خوى

زَنِيمٍ حرام زاده

نَسِمُهُ علامت قرار ميدهيم

خُرْطُومِ بينى

يَصْرِمُنَّ ميبرند

لَا يَسْتَثْنُونَ استثنا

نميكنند يعنى ان شاء الله نميگويند

حَرْدٍ قصد منع زكوة

سَاقٍ ساق پا

لَيُزْلِقُونَكَ براى اينكه

بلغزانيند ترا

سورة الحاقة

الْحَاقَّةُ ثابت باشنده

الْقَارِعَةِ كوبنده

ثَمَانِيَةَ هشت

حُسُومًا عقب يكديگر

صَرْعَى افتادگان

— مرده وهلاك

جَارِيَةِ كشتى

تَعِيَهَا نگاه ميدارد

— حفظ ميكند

دَكَّةً خورد شدن

وَاهِيَةٌ سست باشند

أَرْجَائِهَا اطراف

هَاؤُمُ بگيريد

قُطُوفُهَا ميوه‌ها

سِلْسِلَةٍ زنجير

لَا يَحُضُّ تحريص نميكند

حَمِيمٌ خويش

غِسْلِينٍ چرك وخون

بدن اهل جهنم

الْوَتِينَ رگ دل

سورة المعارج

مُهْلِ مس گداخته

نقره گداخته درد روغن زيت

عِهْنِ پشم رنگارنگ

فَصِيلَتِهِ خويشان نزديك اولاد

لَظَى زبانه

شَوَى پوست سر

— دست و پا

هَلُوعًا حريص

قِبَلَ جانب

عِزِينَ جماعت متفرقه

نُصُبٍ علمها بر پا

يُوفِضُونَ ميشتابند

وَقَارًا بزرگى

أَطْوَارًا مختلف

بِسَاطًا فرش گسترده

وَدًّا اسم بتى است بصورت مرد

سُوَاعًا بتى كه بصورت زن بود

يَغُوثَ بتى است بشكل شير

يَعُوقَ بتى بشكل اسب

نَسْرًا بتى بود بصورت كركس

سورة الجن

جَدُّ بزرگى

— جلالت

رَهَقًا ذلت ضعف سركشى

حَرَسًا پاسبانان

رَصَدًا كمين كننده نگاه دارنده

قِدَدًا اختلاف دارند

مهرب فرار
تحرّوا قصد کردند ـ طلب کردید
حطب هیزم
غدقاً بسیار
صعد سخت
لبد دو هم

سوره مزمل

مزمّل کلیم بخود پیچید
سبح آمد و شد و تصرف در امور
تبتیل بریده شدن
مهّل مهلت ده
غصّه گلوگیر
ترجف می لرزد
کثیب تلهای ریگ
مهیل پراکنده
وبیل گران ـ غلیظ

سوره المدثر

المدثر جامه بسر کشید
رجز گناها پلیدی
نقر دمیده شد
ناقور صور
تمهید گستردن
صعود عقبه است که رفتن باو صعوبت دارد
عبس رو ترش کرد
بسر پیشانی در هم کشید
یؤثر روایت کرده میشود
لواحة بسیار سیاه کننده
بشر پوست بدن ـ مردمان
اسفر روشن شد ـ روشن کرد
قسورة شیر
بنان سر انگشتان
ناضرة تازه ـ تابان ـ شادان

فاقرة عقوبتی که شکند فقرات پشت است
تراقی استخوانهای بالای سینه چنبر گردن
راق علاج کننده
التفّت پیچید
یتمطّی می خرامد بطور تکبر
سدی مهمل بیفایده
امشاج بهم آمیخته
مزاج مخلوط
کافور مقصود کافوری اینجا چشمه ایست در بهشت
مستطیر پراکنده
قمطریر درنهایت سختی
زمهریر سرما
قواریر آبگینه
زنجبیل مراد چشمه بهشت است
سلسبیل چشمه ای است در بهشت
اسر خلقت ـ ربط ـ مفاصل ـ اعضا

(سورة المرسلات)

عرف نیکوئی
عصف وزیدن سخت
فرجت شکافته شد
اقتت وقت معین کرده شد
کفات جمع کننده
شامخات کوههای بلند
ظلیل سایه همیشه
لهب زبانه آتش
شرر جرقه های آتش
جمالة شتران

(سورة النبأ)

اوتاد میخها
سبات آرامش
وهّاج بسیار تابان

مُعْصِرات ابرهای افشاننده

ثَجّاج بسیار ریزان

اَحْقاب سالهای بسیار
جمع حقب است حقب عبارة از هشتاد سال است بنابر مشهور

کَواعِب دختران نار پستان

دِهاق پر از شراب

غَرق از روی شدت و وحشت

نَشْط بیرون آوردن بمدارا

واجِفَة لرزنده

الحافِرة در حالت اول

نَخِرَة پوسیده کهنه

الساهِرة زمین سفید هموار

سَمك سقف

اَغطَش تاریک کرد

دَحا گسترد

الطّامة بلیه

(سورة عبس)

تَصَدّی روی آوری

سَفَرَة نویسندگان

صَبّا ریختن

قَضْبا رطب

غُلْب انبوه

اَبّ چراگاه میوه خشک

صاخّة صیحه آواز کننده

غَبَرَة غبار

(سورة التکویر)

قَتَرَة تاریکی

کُوِّرَت درهم پیچیده شده

انکَدَرَت تیره شده

عِشار ناقه‌های آبستن

وُحُوش جانوران وحشی

موءودة زنده در گور شده

کُشِطَت برکنده شده

خُنَّس رجوع کننده

کُنَّس پنهان شوندگان
در زیر شعاع آفتاب

عَسْعَس رفت روآورد

تَنَفَّس دمید طلوع کرد

ضَنین بخیل

(سورة انفطار)

انفَطَرَت شکافت

انتَثَرَت فرو ریخت

بُعْثِرَت برانگیخته شده

(سورة مطففین)

مُطَفِّفین کم دهندگان
از کیل و وزن

رَحیق شراب خالص

مِسْك مشك

ران غلبه کرد

فَلْیَتَنافَس باید رغبت بکنند

یَتَغامَزون بچشم اشاره
می‌کنند بجهة استهزاء

(سورة انشقاق)

اَذِنَت فرمان بردار شد

کَدح رنج کشیدن

لن یَحُور هرگز نخواهد گردید

الشَّفَق سفیدی و سرخی
که پیش از طلوع و بعد از غروب
آفتاب در افق پیدا میشود

وَسَق جمع کرد

اتَّسَق جمع شد

اُخدود شکافهای زمین

بَطْش گرفتن

الطارق ستاره روشن
ظاهر شونده

الثاقب درخشنده

دافِق جهنده

صُلب پشت

صَدع شکافتن

هَزل باطل بیهوده

رُوَیْد [illegible]

بعنی مهلت دادن کم

(سوره الاعلی)

غُثاءً کیاه خشک

اَحوی سیاه ناصبح کشنده

آنِیه کرم باشنده

ضَریع کیاهیست خاردار بی برک وخشک و سم است اوراشبرق کویند

نَمارِق بالشها

زرابیّ فرشهای فاخر

مُصیطر مسلط

الشّفع جفت

الوتر طاق

حِجر عقل خرد

اِرَم نام پدر عاص که پدر عاد است بعضی کویند شهر قوم هود است که اولاد

دادند

عِماد ستونها

جابوا بریدند

سَوط تازیانه

تُراث اصلش وراث بوده یعنی میراث

لَمّ پر جمع

جَمّ بسیار

وثاق سربند کردن و عذاب کردن

کَبد سختی

لُبد بسیار انبوه

شَفتین دولب

نَجدَین دوراه

اقتَحَم بزور داخل شد

فکّ ازاد کرد

مَسغَبه کرسنگی

خَشیَة ترس

تَطمَعُونَ طمع میدارید

فَریق کروه

یُحَرِّفُون می کردانند

تُحَدِّثُون خبر میدهید

فَتَح کشاد

یُحاجُّونَ مخاصمه میکنند

یُسِرُّون پنهان میکنند

یُعلِنُونَ اشکارا میکنند

اُمِّیُّونَ نانوبسندها

اَمانِی آرزوها

اِلّا یَظُنُّونَ مکر کمان می کنند

وَیل وای وحسرت

یَکتُبُون می نویسند

اَیدِی دستها

لِیَشتَرُوا تابخرند

ثَمَن بها

یَکسِبُونَ کسب میکنند

لَن تَمَسَّنا هرکز نمیرسد مارا

نار آتش

اَیّام روزها

مَعدُودَة شمرده شده

قُل بکو

اتَّخَذتُم آیا کرفتید

عِند نزد

عَهد پیمان

لَن یُخلِف هرکز خلاف نمی کند

سَیِّئَة زشتی

اَحاطَ فراکرفت

خَطیئَة کناه

اَصحاب یاران

خَالِدُونَ	جاوید باشندگان
صَالِحَات	شایسته‌ها
مِیثَاق	پیمان
وَالِدَیْن	پدر و مادر
اِحْسَان	نیکوئی
قُرْبیٰ	خویشان
یَتَامیٰ	بی پدرها
مَسَاکِین	درویشان
تَوَلَّیْتُمْ	پشت کردید
قَلِیلٌ	اندک
مُعْرِضُونَ	اعراض کنندگان
دِیَار	خانه‌ها
اَقْرَرْتُمْ	اقرار کردید
اَنْتُمْ	شما
تَشْهَدُونَ	گواهی میدهید
هٰؤُلَاءِ	آنجماعت

تَقْتُلُونَ	میکشید
تَظَاهَرُونَ	هم‌پشتی میکنید
اِثْم	گناه
عُدْوَان	دشمنی
اَنْ یَاْتُوا	اگر بیایند
اُسَارىٰ	اسیران
تُفَادُوا	فدیه میدهید
مُحَرَّم	حرام کرده شد
اِخْرَاج	بیرون کردن
جَزَاء	مکافات
یَفْعَلُ	میکند
اِلَّا	مگر
خِزْیٌ	رسوائی
حَیٰوة	زندگانی
یُرَدُّونَ	برگردانیده میشوند

اَشَدّ	سخت‌تر
اِشْتَرَوا	خریدند
لَا یُخَفَّف	سبک نمیشود
یُنْصَرُونَ	یاری کرده میشوند
لَقَدْ	هر آینه بتحقیق
قَفَّیْنَا	از پی در آوردیم
بَیِّنَات	ظاهرها و حجتها
اَیَّدْنَا	نیرومند کردیم
قُدُس	پاکیزه
فَ	پس
کُلَّمَا	هر زمانیکه
جَاءَ	آمد
رَسُول	فرستاده شد
لَا تَهْوىٰ	دوست نمیدارید
تَقْتُلُونَ	میکشید
غُلْف	سرپوشیده شده‌ها

بَلْ	بلکه
لَمَّا	هنگام
مُصَدِّق	تصدیق کننده
یَسْتَفْتِحُونَ	طلب فتح میکنند
عَرَفُوا	شناختند
بِئْسَمَا	بد است آنچه که
بَغْیاً	بجهة حسد
فَضْل	بخشش
مُهِین	خوار کننده
وَرَاء	عقب
اَنْبِیَاء	پیغمبران
رَفَعْنَا	بلند کردیم
فَوْقَ	بالا
مِیثَاق	پیمان
آتَیْنَا	آوردیم
عَصَیْنَا	نافرمانی کردیم

کلمه	معنی	کلمه	معنی
أُشْرِبُوا	اشامانیده شدند	ظُهُورِ	پشتها
أَبَدًا	هرگز وهمیشه	كَأَنَّ	گویا
قَدَّمَتْ	پیش فرستاد	مُزَحْزِحِ	دور کننده
لَتَجِدَنَّ	هرآینه می یابی البتّه	أَنْ يُعَمَّرَ	اینکه عمر داده شود
أَحْرَصَ	حریص تر	بَصِيرٌ	بینا
يَوَدُّ	دوست می دارد	عَدُوٌّ	دشمن
أَحَدَ	یك	نَبَذَ	یعنی انداخت
لَوْ يُعَمَّرُ	کاش عمر داده شود	اتَّبِعُوا	پیروی کردند
أَلْفَ	هزار	تَتْلُونَ	می خوانند
سَنَةً	سال	ملك	پادشاه

تالیف